Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

5-йил чиқиши

14 СЕНТЯБРЬ 1970 й
ДУШАНБА
№ 217 (1585).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

● ШУ КУННИНГ РЕПОРТАЖИ

ЯНГИ ПАХТА ҲОСИЛИДАН

Бугун

Тошкентдаги Охунбобоев номли пахта тозалаш заводига янги пахта ҳосилидан дастлабки минг . тоннаси келтирилди, тайёрлов пунктларидан юборилган «оқ олтин»дан 500 тоннаси қайта ишланди.

...Ҳа, завод ишчилари бу кунни жуда орзиқиб кутишган эди. Шунинг учун унга катта тайёргарлик кўрилди. Август ойининг ўрталаридаёқ цехлар ва жиҳозларни реконструкция қилиш ва капитал ремонтдан чиқариш ишлари тугалланган эди. Янги-янги механизмлар эса ишга туширилди. Мутахассислар янгидан ўрнатилган агрегатларни ҳам синовдан ўтказдилар.

Иккита қуритиш барабани ишлаб чиқаришга жорий этилди. 25 тонналик торозлар ремонтдан чиқарилди ва ҳоказо.

Корхонага янги пахта ҳосилини ортган дастлабки машиналарнинг қачон кириб келишидан ҳамма хабардор эди. Лекин шундай бўлса-да, «Колхида» машинасининг етти тонналик ярим прицепни эргаштириб келаётгани ҳақидаги хушхабарни ҳамма қувонч билан кутиб олди. Барча 87-автобаза шофёри Степан Царенкони қуршаб олиб, уни муборакбод этишди. Ундан кейин эса Тўйтепа тайёрлов пунктидан Александр Спиро олти тонна «оқ олтин»ни корхонага олиб келди.

Бу ҳайдовчилар биринчи марта пахта ташиётганлари йўқ. Бироқ шундай бўлса-да, уларнинг ҳаяжони, юздаги севинчи шундоққина кўзларидан билиниб турарди.

— Ҳаяжонланмай бўладими,—дейди Ўртасарой тайёрлов пунктидан ўнинчи марта пахта олиб келган Николай Бибиков,— ахир биз янги ҳосилдан олиб келяпмизда. Ўтган йили 3,5 минг тонна пахта ташиган эдим. Бу мавсумда тўрт минг тоннани мўлжаллаб турибман. Бу йил пахта барвақт етилди...

87-автобазадан пенсияга чиққан Василий Филимонов ҳам уйда ўтиролмади. 63 ёшга кирган бу кексанинг ҳам ғайрати жўш уриб кетди.

—1939 йилдан бери пахта ташийман. Шундай бўлгач уйда ўтира оламанми, ахир. Яқинда Деновдан келдим. У ерда бир ой ўтган йилги пахтани ташидик. Мана энди Тошкентга келдик.

«Қизил Ўзбекистон» колхозининг тракторчиси Карим Азаматов автопоездини биринчилар қаторида олиб келди. Ундан кейин эса колхоз ветерани М. Эшжонов пайдо бўлди.

— Бу йил, —дейди колхоз пахта топширувчиси Э. Бўронбоев,— заводга 4,6 минг тонна пахта етказиб берамиз. Уруғлик чигитнинг кўпчилик қисми келаси йили ерга қадалади. Биз пахта йиғим-теримини октябрь ой ўрталарига тугаллашни мўлжаллаяпмиз. Ахир биз бу йил пахта теримига ўтган йилга қараганда ярим ой олдин тушдик.

Корхонада иш суръатининг тезлашаётгани ҳам юқоридаги фикримизни исботлайди. Бугун 100 тонна пахта қайта ишланди.

Заводда пахта тозалайдиган агрегатларнинг овози бир зум тинмайди. Илғор ишчи Раиса Сафонова эса бир неча агрегатларнинг ишини кузатиб турибди. Мария Теплишева, Рая Ҳамидулина ва бошқаларнинг ишлари ҳам таҳсинга сазовордир...

Тўсиқлар олдида эса 25—05 автобазанинг машиналари турибди. Бу ерда тайёр маҳсулот ва хом ашё участкаси бошлиғи Ф. Рустамовнинг қўли-қўлига тегмайди. Машиналар қайта ишловдан чиққан маҳсулотларни тўқимачилик комбинатига олиб боради. У ерда эса янги толалардан минглаб метр газламалар тўқилади.

Корхонага кириб келаётган автопоездларнинг кети узилмайди. Улар Оржоникидзе, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ районларидан «оқ олтин»ни олиб келмоқда...

Суратларда: [юқорида] завод марказий лабораторияси лаборанткаси Т. Сайёева келтирилган янги пахта ҳосили сифатини аниқлаётир. [Пастда чапдан] Областимиз пахтакорлари етиштирган дастлабки «оқ олтин» тонналари заводнинг бош цехида қайта ишланмоқда. Пешқадам машинистлардан М. Пепелешева билан Р. Хамидуллина ўртоқлар агрегатлар ишини бошқармоқдалар. [Ўнгда] Тошкент тўқимачилик комбинатининг буюртмаси билан шофер Г. Шуин дастлабки чиққан той пахталарни қабул қилмоқда. Корхона бош товароведи Б. Отамуродов тўқимачилик комбинатига жўнатилаётган маҳсулот ҳужжатини расмийлаштирмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

● *Институт янгилиги*

ЎРТА ОСИЁДА ЯГОНА

Тошкент халқ хўжалиги институтининг иқтисод кибернетикаси факультети кенжа факультетлардан бири. Ўрта Осиёда ягона ҳисобланган бу факультетда инженер-иқтисодчи касби бўйича юзга яқин йигит-қиз таълим оляпти. Улар иқтисодий ахборотларни машинада ҳисоблаш ишларини ташкил қилишни ўрганишади. Янги мутахассислик бўйича таълим олаётганлар келгусида электрон ҳисоблаш марказларида иш олиб борадилар.

Электрон ҳисобчиларга профессор М. И. Эдилкат, Ўзбекистон Фанлар академияси мухбир аъзоси О. М. Аминов, профессор М. Мусаев ва бошқалар мутахассислик ҳамда гуманитар фанлар бўйича лекциялар ўқишмоқда.

Факультетга асосан Москва Давлат университетининг шу номдаги факультети оталиқ қиляпти. Янги мутахассислик бўйича институтнинг иккита ўқитувчиси олти ойлик стажировкада бўлишди. Ҳозир эса икки аспирант МГУда ҳисоблаш сирларини ўрганишяпти.

КВАРТАЛДА ЯНГИ БОҒЧАЛАР

Бугун

Чилонзор массивининг 21-кварталидаги 37-комплекс болалар боғчасида сўнгги пардозлаш ишлари бошланди. Бинокорлар кичкинтойлар оромгоҳини шу йил октябрь ойи бошларида топшириш учун ғайрат қилмоқдалар.

Массивда яна иккита 140 ўринли болалар боғчаси ноябрь ва декабрь ойларида фойдаланишга топширилади.

Кварталда қад кўтараётган болалар муассасаларини 153-қурилиш трестининг 14-бошқармаси бунёдкорлари барпо қилишяпти. Бошқарманинг А. Каримов, Ю. Новожилов ва В. Рибалько бошлиқ бригада бунёдкорлари ғайрат билан ишлаб, боғчалар қурилишини муддатидан олдин тугаллаш учун курашмоқдалар.

Янги боғчалар квартал аҳолисига муносиб совға бўлади.

«ПОЙАФЗАЛ-71»

Пойафзал саноати корхоналарининг коллективлари келгуси йили аҳолига тақдим қилинадиган маҳсулотларнинг янги-янги моделларини ўзлаштирмоқдалар. Улар аёллар, эркаклар ва болаларнинг ҳар хил фасондаги пойафзалларидир.

Тошкент модалар уйида очилган республика пойафзал ярмаркасида ана шу янги маҳсулотларнинг намуналари билан танишиш мумкин. Ярмаркага шаҳримиздаги 2-ҳамда Чирчиқ ва Янгийўл шаҳарларидаги пойафзал корхоналарининг маҳсулотлари қўйилган.

Саноатчилар савдо ташкилотларининг ходимлари билан келгуси йилда магазинларга етказиб берилаётган моллар ҳақида шартномалар тузишга киришдилар. Ярмаркада ҳаммаси бўлиб 20 миллион жуфт пойафзал етказиб бериш бўйича шартнома тузиш мўлжалланмоқда.

МАИШИЙ ХИЗМАТ ЯХШИЛАНАДИ

Ўзбекистон ССР маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг ходимлари яқинда турли областларга жўнаб кетишди. Улар терим кунларида аҳолига маиший хизмат кўрсатишни ташкил қилиш билан шуғулланадилар.

Министрлик барча районлар учун махсус кўчма маиший хизмат кўрсатиш бригадаларини ташкил қилди. Уларда либосларни химиявий йўл билан тозаловчилар, тикувчилар, пойафзални ремонт қилувчилар, сартарошлар бор.

Маиший хизмат кўрсатиш ходимлари терим мавсумида аҳолининг бир неча миллион сўмлик ҳар хил юмушларини бажарадилар.

ШИФОКОРЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Бу учрашув ўтган шанба куни Тельман номли маданият ва истироҳат боғида бўлиб ўтди. Куйбишев районининг таниқли шифокорларидан бир группаси боғда ҳордиқ чиқараётганларга ичак-ошқозон касалликларидан сақланиш, шахсий гигиенага риоя қилиш ҳақида маслаҳатлар бердилар. Йиғилганлар шифокорлар суҳбатини, жумладан Куйбишев район санитария маорифи уйи бошлиғи О. Н. Кудряшованинг нутқини зўр қизиқиш билан тингладилар.

Якшанба куни эса киносаёҳатчилар клубининг навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди. Унда клуб аъзолари таниқли кинорежиссёр ва саёҳатчи Б. Хўжаев раислигида «Латин Америкаси бўйлаб» кинолентасини томоша қилдилар.

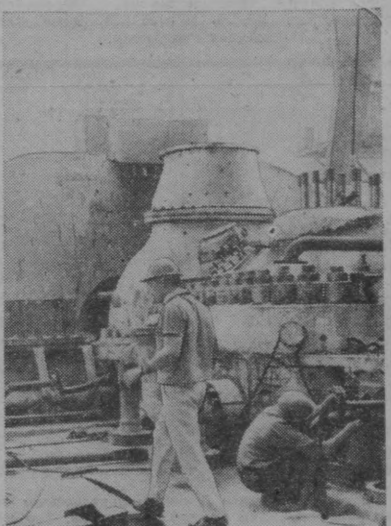

Шаҳримизнинг улкан нурхонаси бўлган Тошкент ГРЭСи йил сайин кенгайиб, унинг қувватига қувват қўшилмоқда. Ҳозир бу ерда «Средазэнергомонтаж»нинг азамат бунёдкорлари 10-энергетик блокни монтаж этмоқдалар. Яқин келажакда станциянинг қуввати икки миллион киловаттга етади.

СУРАТДА: 10-блокнинг қурилиш майдончаси.

●

ЙИГИРМА УЧИНЧИ МАРШРУТ

Бугун

Авиасозлар шаҳарчаси билан Янгиобод оралиғида 23-автобус маршрути очилди.

Янги рейсда етти автобус ишламоқда. Бу маршрут асосан Чкалов номли завод ишчиларининг талаби билан ташкил қилинди.

Шаҳар пассажир ташиш автотрестидан редакцияга хабар беришларича, аэропорт билан, республика Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси оралиғида маршрут таксилар қатнай бошлади. Аэропорт — «Россия» ва «Тошкент» меҳмонхоналари орқали ўтувчи маршрутдан аҳоли ва пойтахтга ташриф буюрган меҳмонлар мамнун бўлмоқдалар.

Яқинда Революция хиёбони ва «Қўйлиқ-1» автобус маршрути очилади.

● ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

ЧЕХОСЛОВАКИЯЛИК ПРАКТИКАНТ СТУДЕНТЛАР

Чехословакия Социалистик Республикаси олий ўқув юртларининг студентларидан бир группаси Тошкентга етиб келишди. Дўст мамлакатнинг ёшлари шаҳримизда самимий ва қизғин кутиб олинди. Улар ўз тенгқурлари билан янги қурилиш массивларини ва бошқа диққатга сазовор жойларни қизиқиб томоша қилдилар.

Улар пойтахтимизнинг бир неча корхоналарида ишлаб чиқариш практикасини ўтказадилар. Студентлар практика давомида Ўзбекистонда яратилаётган техника янгиликлари ва уларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши билан танишадилар, совет студентларининг ҳаётини кўздан кечирадилар.

Шу йил Тошкент Давлат политехника институтининг студентларидан бир группаси қардош мамлакатда бўлиб, меҳнат практикасини ўтказган эдилар.

МУШОИРА КЕЧАСИ

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетида олий ўқув юртининг ярим асрлик тўйига бағишланган катта мушоира кечаси бўлиб ўтди. Кечани профессор Ғулом Каримов олиб борди.

Мушоирада А. Мухтор, Қ. Мухаммадий, Ж. Жаббаров, Г. Жўраева, Р. Абдурашидов, А. Орипов ва Ҳ. Худойбердиевалар қатнашишди. Улар кекса билим даргоҳига бағишланган шеърларини ўқиб бердилар.

Қизиқарли ўтган шеърхонлик оқшоми филолог-студентларда катта таассурот қолдирди.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ.
СУРАТДА: «Россия» меҳмонхонасининг оқшомги кўриниши.
В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

ОБОДОНЛАШТИРИШ ЖОНКУЯРЛАРИ

Гўзал шаҳримизнинг кенг кўчаларидан ўтсангиз, ундаги турар жой массивлари, микрорайонларида бўлсангиз, у ердаги саришта - саранжомликни кўриб қувончингизга-қувонч қўшилади. Пойтахтимиздаги тозалик, ободонлаштириш ишларини бажаришда «Таштрансспецстрой» тресги бунёдкорлари ҳам зўр активлик кўрсатмоқдалар. Трест бинокорлари ўзлари барпо этаётган объектлар территорияларини ободонлаштиришда бир тан, бир жон бўлиб иштирок этишмоқда. Улар, айниқса Қўйлиқ, Қорақамиш турар жой массивлари, «Марказ-6» даҳаси, Пушкин номли майдонда ободонлаштиришга оид бир қатор ишларни сифатли бажардилар. Планлаштириш вақтида пайдо бўлган тупроқлар олиб ташланди.

Трестнинг 39, 40, 71-қурилиш бошқармаларининг Д. Манос, Б. Панченко, Х. Родзяпов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларининг меҳнати таҳсинга лойиқ бўлмоқда. Улар шанбалик, якшанбаликларда актив иштирок этишди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ПАССАЖИР САМОЛЁТЛАРИ БИЛАН БЎЛГАН МОЖАРОЛАР

ҚОҲИРА. МЕН агентлигининг эълон қилган хабарида бундай дейилади: Американинг «Пан-Америкен эйруэйс» авиация компаниясига қарашли пассажирлар ташийдиган реактив «Боинг-747» самолёти Қоҳирадаги халқаро аэропортда қандай ҳолатда портлаганлиги Қоҳирада текширилмоқда.

Амстердамдан Нью-Йоркка учиб бораётган бу самолётни 6 сентябрда фаластинлик бир неча партизан ҳавода эгаллаб олиб, экипажни самолёт йўлини ўзгартиришга ва Қоҳира томон йўл олишга мажбур қилди. Самолётдаги пассажирларнинг ҳаммасига уни ташлаб кетиш буюрилганидан кейин «Боинг-747» Қоҳира аэродромининг самолётлар қўнадиган майдонида соат механизмлари ўрнатилган бир неча бомбанинг портлаши натижасида ёниб кетди.

Яна шу куни фаластинлик партизанлар пассажирлар ташийдиган бошқа иккита самолётни ҳам эгаллаб олишди.

ПАРИЖ. Франс пресс агентлиги мухбири Аммондан хабар беради: «Фаластинни озод қилиш халқ фронтининг раҳбари Жорж Хабаш пассажирлар ташийдиган 3 самолётни шу ташкилот одамлари эгаллаб олганлигини айтди. «Фаластин халқининг ҳуқуқларини йўқотиш мақсадида қилинаётган жиноий фитнага «жавобан, деди Ж. Хабаш, бизнинг ташкилотимиз мана шу уч самолётни эгаллаб олди.

ҚОҲИРА. «Фаластинни озод қилиш халқ фронти»нинг бу ерда эълон қилинган баёнотида айтиладики, босиб олинган самолётларнинг Иорданияга қўндирилган пассажирларини биз бултур Исроил авиациясининг самолётига Цюрих аэропортида қилинган ҳужум учун Швейцарияда қамаб қўйилган фаластинлик уч партизан озод қилинганидан кейингина қўйиб юборамиз.

ЖАМОАТЧИЛИКНИНГ ТАЛАБИ

БЕРЛИН. Кўп мамлакатлар жамоатчилигининг вакиллари Германия Демократик Республикасини таниш ва у билан дипломатия муносабатлари ўрнатишни ёқлаб чиқмоқдалар. Лейбористлар партияси ва Англия касаба союзлари активларидан элликдан ортиқ киши Буюк Британия ташқи ишлар министри Дуглас Хьюмга очиқ хат билан мурожаат қилди. Улар ўз хатларида ана шу талабларни баён қилдилар. АДН агентлиги хабар беради: хатда таъкидлаб ўтилишича, Германия Демократик Республикасини танишдан бош тортиш «Совуқ уруш даврининг энг ёмон мероси бўлиб, кескинликни сақлаб қолишга ёрдам беради».

Либерал ёшлар жаҳон федерациясининг Мид Елькеркда (Бельгия) бўлиб ўтган жаҳон халқаро конференцияси қатнашчилари ҳам Германия Демократик Республикасини таниш зарур эканлигини айтдилар. Улар Европада коллектив хавфсизлик системасини таъминлаш манфаатлари йўлида конкрет чоралар кўриш кераклигини ҳам таъкидладилар.

Бирлашган Араб Республикаси — Германия Демократик Республикаси миллий дўстлик жамиятининг раиси Абу Нусайр АДН агентлиги мухбири билан суҳбатда Германия Демократик Республикасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиш керак, деди, у бу чора Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг универсаллиги принципларига ва барча тинчликсевар кучларнинг манфаатларига тамомила мос бўлиб тушган бўлур эди, деб уқтириб ўтди.

(ТАСС).

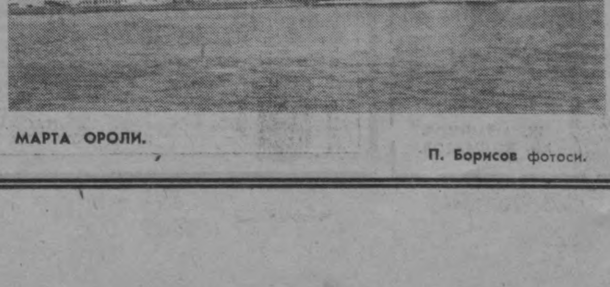

МАРТА ОРОЛИ.

П. Борисов фотоси.

* САНЪАТ ОЛАМИДА

Жаҳон экранининг ҳажвчилари

Республика «Билим» уйи «Жаҳон экранининг ҳажвчилари» деган кино оқшомларини ўтказмоқда.

Бугун

«Билим» уйи томошабинлар диққатига Совет Иттифоқи кино санъатининг уста ҳажвчилари Игорь Ильинский, Сергей Филиппов, Юрий Никулин ва бошқалар иштирок этган фильмлардан парчалар ҳавола қилади. Бундан ташқари энг уста комик Чарли Чаплин иштирок этган фильмлардан намуналар кўрсатилади. Кино программасига АҚШ, Англия, Франция ва бошқа мамлакатларнинг қизиқчи артистлари ҳақидаги фильмлардан парчалар ҳам киритилган.

Қозоғистон санъаткорларининг концертлари

Яқинда қардош Қозоғистон Совет Социалистик Республикаси ва Қозоғистон Коммунистик партияси ташкил топганининг 50 йиллиги нишонланди. Шу муносабат билан қардош ўлканинг санъаткорлари турли шаҳарларга йўл олмоқдалар.

Бугун

Қозоғистон эстрада оркестрининг коллективи Тошкентга етиб келди.

Улар Республика «Билим» уйи саҳнасида бир неча кун концертлар берадилар. Концертларда ёш санъаткорлардан Б. Абдураҳмонов, Ж. Ескарева, Г. Тўхтарбоева, Ф. Самарбоева каби қўшиқчи ва раққосалар қатнашадилар.

Ёш адабиётчилар тўгараги

Куни-кеча А. Навоий номли адабиёт музейи қошида «Ёш адабиётчилар» тўгараги ўз ишини бошлади. Тўгаракка адабий ижодга мойил бўлган ёш қаламкашлар аъзо қилиб олинди.

Ҳар ойда бир марта таниқли ёзувчилар ва танқидчилар билан ижодий учрашувлар ўтказилади. Бунда бадиий ижоднинг турли проблемалари ва маҳорат масалалари ўрганилади, мушоира бўлади.

Биринчи машғулотда А. Орипов билан Р. Парфилар ўзларининг янги шеърларини ўқиб бериш билан бирга, ижодий режалари тўғрисида тўгарак қатнашчилари билан ўртоқлашди.

*КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари — амалда

Пахтакорлар ҳузурига

Кунн-кеча Сирдарё областининг Пахтакор районига пойтахтнинг Ҳамза районидаги 70 механизатор пахтакорларга ёрдам бериш мақсадида жўнаб кетишди.

Район меҳнаткашлари бу йил давлатга 70 минг тонна «оқ олтин» армуғон этиш мажбуриятини олишди. Бу — илгари зиммага олинган мажбуриятга нисбатан 10 минг тонна кўп демакдир.

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини ўрганиб чиққан чўлқуварлар пахта йиғим-терими давридаги ишларни механизация елкасига юклашга бел боғладилар. Улар бу йил машиналар билан 63 минг тонна ҳосилни йиғиштириб олишга аҳд қилдилар. Ўзбекистон пойтахтининг Ҳамза районн меҳнаткашлари Пахтакор районн миришкорларига бу соҳада яқиндан ёрдам беришга аҳд қилдилар.

15 август куни Сирдарё областида Ҳамза район партия комитетининг сайёр бюроси бўлиб ўтди. У Пахтакор район партия комитети бюроси билан биргаликда ўтказилди. Бунда Ҳамза районидаги корхона ва ташкилотларнинг ва қўриқ ердаги совхозларнинг раҳбарлари қатнашдилар. Бу йиғилишда дала меҳнаткашларига оталиқ ёрдами кўрсатиш масалалари муҳокама қилинди ва тегишли тадбирлар белгиланди.

Район саноат корхоналари ва транспорт ташкилотларининг партия ташкилотларига ишчилар ва мутахассислардан аризалар тушa бошлади. Бу аризаларда тошкентлик ишчилар Пахтакор районидаги хўжаликларга пахта йиғим-терим даврида яқиндан ёрдам бериш истагида эканликларини изҳор этганлар. Ана шу мақсадда «зангори кема»ларнинг бўлғуси капитанлари «Ташсельмаш» заводи ва пахтачилик машиналари бўйича Давлат махсус конструкторлик бюросида уюштирилган махсус курсларда комбайн бошқаришни ўрганиб олдилар.

Яқинда Ҳамза район партия комитетининг биринчи секретари Т. Эргашев тантанали вазиятда бир группа ишчиларга пахта териш машиналарини ҳайдаш ва тракторларни бошқариш ҳақидаги шаҳодатномаларни топширди.

Пахтакорлар ҳузурига йўл олганлар орасида санитария-техника жиҳозлари заводининг тракторчиси В. Глинов, «Ташкентдорстрой» трести 46-автобазанинг шофёри Л. Саидхўжаев, пахтачилик машиналари бўйича Давлат махсус конструкторлик бюросининг инженерлари Л. Порошкова, С. Ўрмонова ва бошқалар бор.

Тошкентликлар Мирзачўлдаги 25, 26, 27, 28, 29, 30-совхозларда меҳнат қиладилар.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ. Урганч районидаги Ленин номли колхознинг пахтакорлари тез суръатлар билан теримни бошлаб юбордилар. Ҳар куни тайёрлов пунктларига 80—100 тоннадан «оқ олтин» юборилади.

СУРАТДА: мавсумда 13500 килограмм пахта териш мажбуриятини олган комсомол аъзоси Улижон Зарипова. У ҳар куни 160—170 килограммдан пахта термоқда. К. Отаев фотоси.

(ЎзТАГ).

*ТАРҒИБОТЧИЛАРИМИЗ

ЕТУКЛИК

Уқиш ҳам ниҳоясига етди. Университет йиллари ортда қолди. Баҳриддин акага қолса қадрдон қишлоғига кетмоқчи эди. Аммо бошқача бўлиб чиқди. Йигитдаги талантни пайқаган профессор ва олимлар уни аспирантурада олиб қолишди. Шундай қилиб тағин у катта куч ва ғайрат билан янада масъулиятли ишни бошлаб юборди. Диссертация ёқлашга ҳаракат қилди. Шарқ тиллари ҳамда инглиз тилини пухта ўрганди, чидам ва кунт билан мақсад сари интилди. Бу даврда ёш олим Тошкент шаҳридаги маҳаллаларда, чойхоналар, маданият ва истироҳат боғларида, колхоз ва совхоз миришкорлари ўртасида халқаро темага оид лекциялар ўқиди, суҳбатлар ўтказди. Халқ ўртасида ҳурмат қозонди.

Эндиликда Баҳриддин Маннонов тарих фанлари кандидати деган илмий даражага эга. Уни Шарқшунослик институтига ишга тайинлашди. Илмий иш билан бирга лекция пропагандаси ҳам олим учун жонажон иш бўлиб қолди. У республика «Билим» жамияти ҳузуридаги илмий-методика Совети раисининг ўринбосари қилиб тайинланди. Пойтахт лекторлари билан бирга районларга ва республиканинг йироқ область ва қишлоқларига бориб лекциялар, суҳбатлар уюштирадиган бўлди.

Кейинги вақтда лекция пропагандасининг семинар, илмий конференция, савол-жавоб ва тематик кечалар, ишчи ва колхозчилар билан учрашувлар, революция ветеранлари билан учрашувлар ташкил этиш каби оммавий турлари кенг ривожланаяпти. Бундай учрашув ва кечаларда Баҳриддин Маннонов ҳам иштирок этади. Ўз билими ва лекторлик маҳоратини намойиш қилади. Жонажон шаҳримиз Тошкентда узоқ район ва қишлоқларда уни ширинсухан дўст, тажрибали лектор, камтар ва самимий инсон сифатида қадрлашади.

Унинг адресига — «Билим» жамиятига, у ишлаётган институтга хатларда — юрак сўзларини йўллашади. Мана, бу сатрларга диққат қилинг. Уни Оққўрғондаги Султон Сегизбоев номли совхоз механизатори, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, ёш пахтакор йигит Собир Абдукаримов юборган: «Баҳриддин ака! Ўзингизга маълум, ўтган йили пахтадан мўл ҳосил етиштирдик. 50 гектар ернинг ҳар гектаридан 41 центнердан «оқ олтин» тўпладик. Эсингиздами, ўшанда ўзингиз бригадамизга келиб, катта тўй устидан чиқиб қолганингиз. Юрак сўзингизни айтдингиз. Айниқса, лекциянгиз бригадамиз ёшларида зўр таассурот қолдирди. Вьетнамда Америка Қўшма Штатлари олиб бораётган қонли фожиадан ниҳоят нафратландик. Оддий, тушунарли, жонли мисолларга бой нутқингизни ҳали-ҳали эслаб юрамиз.

Бу йил ҳам мўлжалимиз катта. Мен ўзим «Ўзбекистон» агрегатида пахта тераман. Мўлжал — гектаридан 45 центнер! Ерни роса пишитганмиз, тупроқ обитобида ишланган. Кайфиятимиз, руҳимиз баланд. Қишлоқ далалари ажиб манзара касб этган шу кунларда олтин куз тўкин-сочин дастурхонини ёзиб қўйган. Келинг, кутамиз»...

Илмий-методика Совети мажлисларида Баҳриддин Маннонoвни доимо ёш лекторларга маслаҳатлар бераётганида, у ёки бу лекция текстларини муҳокама қилаётганида учратасиз. Унинг характери шундай. Кишилардан билимини, тажрибасини аямайди. Ёшларга яқин маслаҳатгўй устоз. Катталарга эса, камтар шогирд, тадбиркор ёрдамчи. Мунтазам ўқиб-ўрганади, изланади.

Кўпгина ёш олимлар Баҳриддин Маннонoвни ўзларининг устози деб билишади. М. Камолов, М. Нишонов ҳамда Э. Ширинбоев каби доцент ва фан кандидатлари шулар жумласидандир. Улар яқинда докторлик диссертациясини ёқлашга ҳаракат қилаётган Баҳриддин акадан қимматли маслаҳатлар олиб туришади, фикрлашадилар. Фанга оид айрим мураккаб масалаларни биргаликда ҳал этишади. Лекторлик маҳорати ва санъати, тажрибаларидан баҳраманд бўлишади.

Баҳриддин Маннонов «Билим» жамияти нашрига доир жуда кўп брошюраларнинг автори. Масалан, «Совет Иттифоқи — Шарқ халқларининг ишончли дўсти», «Сўнгги мустамлакалар», «Ироқ республикаси мустақил ривожланиш йўлида» каби қизиқарли ҳамда мазмунли брошюраларида олим бугунги кун учун ҳаётий, долзарб масалалар ҳақида сўзлайди.

Олимнинг босмадан чиққан «Эрон тарихининг иқтисодий очерклари» китоби, айниқса, катта аҳамиятга эга бўлди. Бу китоб лектор ва пропагадистларга катта ёрдам бериб-гина қолмай, шу билан бирга олий ўқув юртлари студентлари учун ҳам қимматли қўлланма бўлиб хизмат қилмоқда.

Шу кунларда Баҳриддин ака Тошкент шаҳри корхоналари, ўқув юртлари, республикамиз областлари ва пойтахт области колхоз-совхоз меҳнатчилари ҳузурида тез-тез бўлиб, КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини уларга тушунтирмоқда.

Лектор Баҳриддин Маннонoвнинг лекция пропагандасидаги хизматлари муносиб тақдирланди. У Иттифоқ, республика, шаҳар ҳамда Тошкент область «Билим» жамиятларининг Фахрий ёрлиқлари ҳамда номи ёзилган олтин соат билан мукофотланган.

Ж. МЎМИНОВ.
Ж. ХОЛМАТОВ.

Планетамиз янгиликлари

Совет фото виставкасининг муваффақияти

НЬЮ-ЙОРК, ТАСС мухбири А. Жигулев хабар беради:

7 ойдан бери АҚШнинг турли шаҳарларида кўрсатилган ва Янги Орлеанда ёпилган «СССР — ФОТО — 70» деган виставкани америкаликлардан 300 минг нафардан кўпроқ киши келиб кўрди. Бу виставка Вашингтон, Нью-Йорк, Чикаго, Сан-Франциско, Сан-Антонио ва Янги Орлеанда намойиш қилинди. Бу шаҳарларнинг ҳаммасида виставка зўр муваффақият қозонди. Уни келиб кўрган кишилар Совет Иттифоқи ва совет кишиларига қойил бўлиб, совет халқининг фото суратларда акс эттирилган муваффақиятларига юксак баҳо бериб, ўз фикрларини ёзиб қолдирдилар. Матбуот ва мутахассислар совет фото санъатининг бадиий ва техникавий даражасига юксак баҳо бермоқдалар.

Виставка директори М. Дьяконов Янги Орлеандан телефон орқали қуйидагиларни айтди: Ленин юбилейи йилида ташкил этилган бу виставка Совет Иттифоқида В. И. Ленин ғоялари амалга ошганлигини яққол кўрсатди. Шу нарса диққатга сазоворки, апрелнинг тантанали кунларида Чикагода бўлган вақтимизда виставкани америкаликлардан 100 минг нафардан кўпроқ киши келиб кўрди. Ишчилар ва студентлар, рўзғор ишидаги хотинлар ва мактаб ўқувчилари 22 апрелда Ленин портрети олдига янги гулдасталар қўйишди.

Кўргазманинг муваффақиятини кўриб, ғазаби ичига сиғмаган реакцион унсурлар уни келиб кўрувчиларни қўрқитишга, виставканинг ишига тўсқинлик қилишга уриндилар. Бунинг учун улар энг разил методларни ишлатишдан ҳам қайтмадилар: Уйдирма гаплар билан тўла иғвогарлик варақаларини тарқатдилар, бандитларнинг виставкага ҳужумини ташкил этдилар ва виставкага қўйилган экспонатларни бузишдан ҳам қайтмадилар. Бироқ уларнинг бу разил қилиқлари виставкани келиб кўрувчиларни тўхтата олгани йўқ.

Аҳолидан тушган жуда кўп талабларга биноан виставка Янги Орлеанда яна 9 кун давом эттирилади: «Ажойиб виставка. Россия талантлари билан танишиш имкониятларига эга бўлганлигимиз учун Янги Орлеан ғоят миннатдор».

Бирдамлик натижаси

НЬЮ-ЙОРК. АҚШ қишлоқ хўжалик ишчилари Бирлашган касаба союзининг Калифорниядаги токзорларнинг эгаларига қарши кўп йиллардан бери олиб борган қаттиқ кураши ғалаба билан тугади.

Меҳнат шароитининг ғоят оғирлиги ва хўжайинларнинг шафқатсизлиги натижасида тоқати-тоқ бўлган ва асосан асли мексикалик америкаликлардан иборат бўлган батраклар бундан беш йил аввал ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиб кураш бошлаган эдилар. Штатнинг ҳукумат маъмурлари қўллаб - қувватлаб турган хўжайинлар батракларнинг ҳақли талабларини қондиришдан бош тортабердилар, таҳдидлар қилиб ва штрейнберхерчиларни мададга олиб, батракларни курашни тўхтатишга мажбур қилмоқчи бўлдилар.

Бироқ, қишлоқ хўжалик ишчилари бир қанча касаба союзларининг маънавий ва моддий мададига таяниб, оқибат натижада хўжайинларни чекинишга мажбур этдилар. Хўжайинлар батракларнинг касаба союзини тан олишга, меҳнатга одилона ҳақ тўлашга, ишсизлик ва касаллик вақтида нафақалар тўлаб туришни таъминлайдиган меҳнат шартномаси тузишга рози бўлдилар.

(ТАСС).

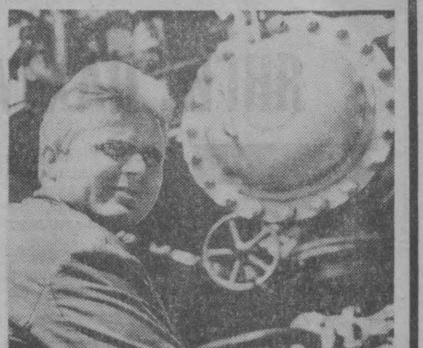

БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ.

СУРАТДА: Бургас нефть химияси комбинатининг ишчилари меҳнат вахтасида. Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган бу корхона йилига бир неча миллион тонналаб нефтни қайта ишлайди.

Центральфото — ТАСС фотоси.

Саводсизликни тугатиш — сиёсий вазифа

БРАЗЗАВИЛЬ. Конго Халқ Республикаси миллий маориф министри Анри Лопес ЮНЕСКО халқаро жюрисининг қароридан ғоят мамнун бўлганлигини айтди. Халқаро жюри саводсизликка қарши курашда эришилган муваффақиятлари учун Конго Халқ Республикасига Н. К. Крупская номли мукофотни берди. А. Лопес Браззавилда ана шу курашга бағишланган виставкани очиш маросимида нутқ сўзлаган эди. У ҳозирги вақтда мамлакатда саводсизликни тугатиш курсларида ўқиётганлар сони ўрта мактабларнинг ўқувчилари сонидан ортиқ эканлигини таъкидлади.

Министр таъкидлаб ўтганидек, Конго меҳнат партияси саводсизликни тугатишни сиёсий вазифа деб ҳисоблайди. Бу вазифанинг ҳал этилиши партия қарорларининг маъноси ва аҳамиятини оммага яхши тушунтириб бериш имконини беради.

(ТАСС).

ПОЛЬША ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Иккинчи жаҳон уруши йилларида Варшаванинг деярлик 90 проценти вайрон қилинган эди. Уйлар, қадимий саройлар, Висла устидаги кўприк, завод ва фабрикалар, музей ва мактаблар харобага айланган эди. Халқ ҳокимияти йилларида вайроналар ўрнида янги социалистик шаҳар қурилди. Шаҳар озод қилинган кундан шу бугунга қадар Варшавада урушдан олдингига нисбатан кўпроқ уй-жой қурилди.

СУРАТДА: Иерусалим хиёбони билан Свентокшиш кўчаси кесишган жой. ЦАФ — ТАСС фотоси.

АҚШнинг интервенциясига қарши норозилик

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон пойтахтида Қўшма Штатларнинг Ҳинди-Хитойдаги интервенциясига қарши яна бир катта норозилик намойиши ўтказилди. Ёшлар, студентлар, касаба союз ташкилотларининг, буддачилар жамоаси аъзоларининг, бутун Ҳиндистон тинчлик кенгаши, Африка — Осиё бирдамлиги Ҳиндистон уюшмаси аъзоларидан иборат минглаб кишилар «Йўқолсин Америка империализми», «АҚШ — Вьетнам, Лаос ва Камбоджадан қўлингни торт», «АҚШнинг ҳарбий базалари Осиё еридан олиб кетилсин» деган шиорлар битилган транспорантларни кўтариб, Америка элчихонаси биноси олдидан ўтдилар.

Ҳукмрон Ҳиндистон миллий конгресс партиясининг парламентдаги депутати намойишчилар олдида нутқ сўзлаб бундай деди: «Американинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги ҳарбий авантюралар сиёсати бутун жаҳон тараққийпарвар жамоатчилигининг қаҳр-ғазабини қўзғатмоқда. Эрксевар Ҳинду халқи Вьетнам халқининг миллий-озодлик учун олиб бораётган қаҳрамонона курашини қизғин қўллаб-қувватламоқда. «Вашингтон империалистларини н г Шарқи-Жанубий Осиё ишларига аралашувини қатъиян тўхтатилишини талаб қиламиз».

(ТАСС).

Иркчиларга қарши курашни кучайтирамиз

— Жанубий Африка Республикасининг туб аҳолиси ўз ҳуқуқи учун тобора актив кураш олиб бормоқда, — деди Жанубий Африка Республикасининг оммавий ватанпарварлик ташкилоти бўлган Африка Миллий Конгрессининг (АМК) президенти Оливер Томбо Жазоирда АПН мухбири Ю. Зинин билан қилган суҳбати вақтида, — Форстер режими бунга жавобан жазолашларни кучайтиряпти. Тўғрисини айтганда мамлакатда бошқача фикрловчи ва норози кишиларни мисли кўрилмаган кўламда қўлга тушириш учун ҳаракат қилиняпти, охранканинг ватанпарварларни ўғирлаши эса одатдаги воқеа бўлиб қолди. Илгари полициянинг шафқатсизлиги ҳақидаги хабарлар маҳаллий матбуотда қисман пайдо бўлиб турган бўлса ҳам, ҳозир бундай фактлар пухта яширилади.

Ҳозир қамоқхоналарга ташланганларнинг аниқ сонини айтиш қийин. Кишилар кутилмаганда йўқолиб қоладилар, кейинчалик уларнинг зиндонларга ташлангани маълум бўлади, у ерда уларни даҳшатли қийноқларга гирифтор этадилар.

Бизнинг партиямиз — Африка миллий конгресси террор шароитида жуда катта қийинчиликларни енгиб, аҳоли ўртасида тўхтовсиз ташкилотчилик иши олиб боряпти ва уларни узоқ давом этадиган курашга тайёрламоқда. Биз Преторий режимини тажрибали, кучли душманимиз деб биламиз. У ўз позицияларини мустаҳкамлаш ва миллий-озодлик ҳаракатини бостириш учун жуда катта маблағлар сарфламоқда.

Маъмурлар бизнинг курашимизни заифлаштириш учун уриниб Ғарбдан янада каттароқ ёрдам талаб қилмоқдалар ва шундай ёрдамни олиб, ёлғон пропагандани кенг қулоч ёйдирмоқдалар. Иркчилар миллий-озодлик ҳаракатини қоралаш, уни қандайдир четдан келтирилган нарса деб кўрсатиш учун уринмоқдалар ва бу билан: «Африка террорчилари Ғарб цивилизациясига хавф туғдирмоқдалар» деган анъанали бўлиб қолган ибора тагига бекинмоқдалар.

Англия консерватив ҳукуматининг иркчиларга қурол етказиб беришни тиклаш ҳақидаги қарори унинг тараққиёт ва озодлик кучларига қарши Опартенд режимини зўр бериб қўллаб-қувватлаётганидан далолат бериб турибди. Британия Преторийнинг савдо-сотиқдаги энг катта шеригидир. Ҳозир у иқтисодий қийинчиликларни бошдан кечираётиб, Жанубий Африка Республикаси билан ўз алоқаларини мустаҳкамлаш учун янада кўпроқ қизиқмоқда.

Англия монополиялари Жанубий Африкадаги капитал сарфлашларидан маҳаллий арзон ишчи кучларини эксплуатация қилиш туфайли жуда катта фойда олмоқдалар. Қурол етказиб бериш эса мавжуд бошқарув системасини мустаҳкамлаш учун хизмат қилиши, натижада, Жанубий Африка Республикасининг ҳуқуқсиз туб аҳолисини бундан кейин янада талашни таъминламоғи лозим.

Форстер режими Англиянинг қўллаб-қувватлашига таяниб ривожланишнинг прогрессив йўлини тутаётган қўшни Африка мамлакатларига тазйиқ қилишни кучайтиряпти. Масалан, Преторийнинг Португалия мустамлакачиларига ёрдам кўрсатаётгани маълум.

Биз бу амалларга жавобан ўз характеримизни кучайтирамиз. Уни янада таъсирлироқ ва самаралироқ қиламиз, — деб давом этади Табло, — бизнинг иркчиларга қарши олиб бораётган курашимиз ҳозир ўзининг янги босқичига қадам қўйди.

Ҳозир асосий вазифа барча антиимпериалистик кучларнинг ҳаракатини янада маҳкам бирлаштиришга эришишдан иборатдир.

Биз ўз курашимизда Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қўллаб-қувватлаётганини доимо сезиб турибмиз. Биз миллий озодлик ҳаракатимизга кўрсатаётган бу интернационал ёрдамни юксак баҳолаймиз.

(АПН).

Империалистларнинг Кипрдаги кирдикорлари

НИКОЗИЯ. Кипрнинг «Харавги» газетаси қуйидагиларни ёзади: «Халқаро империалистик доиралар ва уларнинг Кипрдаги агентлари республикага қарши қаратилган янги фитначилик режаларини тузмоқдалар». Газета оролдаги бир қанча сиёсий арбобларнинг яқинда сўзлаган нутқларига асосланиб қуйидагиларни уқтириб ўтади: «Оролда илгари ҳаракат қилган ва қонунга хилоф бўлган турли фашист ташкилотлари ҳозирги пайтда қайтадан ташкил этилмоқда ва бу ташкилотлар ўз бошлиқларининг сигнали билан ҳаракат бошлашга шай бўлиб турибдилар».

«Харавги» газетаси ватанпарвар кучларнинг империализм тузаётган макрли планларни барбод эта оладиган чинакам тош-метиндек мустаҳкам фронтини вужудга келтириш йўли билан рўй берган аҳволни бартараф қилиш мумкин, деган хулосани чиқаради.

(ТАСС).

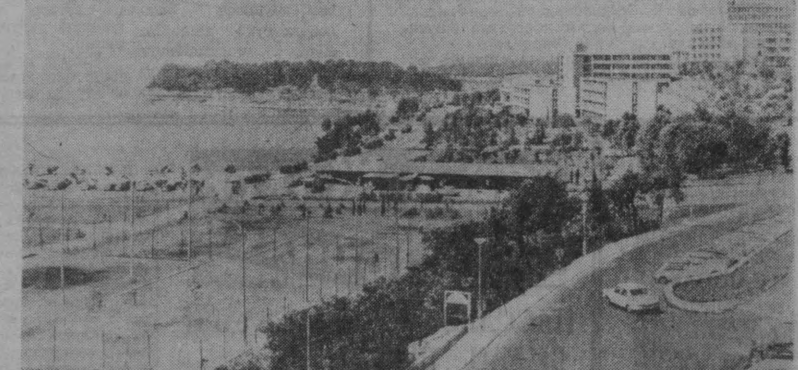

ЮГОСЛАВИЯ СОЦИАЛИСТИК ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИ. Адриатика денгизи соҳилидаги Истрия ярим оролидаги курортнинг умумий кўриниши. Бу ерда ҳозирги замон типидаги отеллар қурилган.

ТАНЮГ — ТАСС фотоси.

Танқид зарбалари остида

БРАЙТОН. ТАСС МАХСУС МУХБИРИ А. ДРЯХЛОВ ХАБАР БЕРАДИ:

Британия Тред-юнионларининг бу ерда ўтказилаётган йиллик 102-конгрессида Англия ҳукуматининг иқтисодий йўли қаттиқ танқид қилинди. Сўзга чиққан делегатларнинг ҳаммаси меҳнаткашларнинг турмуш даражасини пасайтиришга, иш ҳақини оширмасликка, ишсизликнинг тағин ҳам кўпроқ ўсишига олиб келаётган сиёсатни кескин равишда қораладилар.

Британия Тред-юнионлари конгрессининг бош секретари Виктор Фезер консерваторларнинг иқтисодий сиёсати тўғрисидаги масалага доир докладида бундай деди: «Ҳозирги ҳукуматнинг иқтисодий сиёсати мамлакат олдида турган проблемага нисбатан салбий йўл тутаётганлиги, меҳнаткашларнинг иш ҳақини оширмасликка мумкин бўлган ҳамма воситалар билан уриниш шу иқтисодий сиёсатга асос қилиб олинганлиги ҳақиқатан ҳам ачинарли бир ҳолдир». Бундай сиёсат, деди Фезер, инфляцияни кучайтиришга, экономикада ялпи турғунликка муқаррар олиб келади ва шунинг учун ҳам мамлакатнинг ишчилар синфи бундай сиёсатга ҳақли равишда қаршилик кўрсатмоқда.

Мамлакатдаги энг катта касаба союзларининг бири бўлган транспорт ишчилари ва малакасиз ишчилар касаба союзининг раҳбари Ж. Жонс нархлар тўхтовсиз кўтарилиб бораётган шароитда 5 миллион нафардан кўпроқ ишчилар касаба союзлар талаб қилган энг кам даражадан ҳам пастроқ иш ҳақи олаётганликларини, касаба союзлар талаб қилаётган иш ҳақининг шу даражаси ҳам бир амаллаб тирикчилик қилишга аранг кифоя қилишини делегатларга эслатиб ўтди.

«Ишчиларнинг иш ҳақини ошириш тўғрисидаги талабларини қондиришга қаршилик кўрсатмоқ учун ҳукумат томонидан қилинаётган ҳар қандай уринишларга инглиз касаба союзлари қатъий қаршилик кўрсатиб жавоб берадилар», деди Жонс.

(ТАСС).

Кескинликни юмшатишга даъват этмоқда

БОНН. Гамбург ва Бременда хотин-қизларнинг йиғилишлари бўлиб ўтди. Бу йиғилишлар Ғарбий Германиядаги «Тинчлик учун курашувчи хотин-қизлар ҳаракати» ҳамда «Тинчлик ва озодлик учун курашувчи халқаро хотин-қизлар уюшмаси»нинг ташаббуси билан ўтказилди.

Йиғилишларда Ғарбий Германия, Франция, Дания, Германия Демократик Республикаси ва Чехословакия хотин-қизлар ташкилотларининг вакиллари нутқ сўзладилар. Улар Европа давлатлари ўртасидаги муносабатларда бўлган кескинликни янада юмшатиш учун кураш олиб боришга, Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги муносабатларни халқаро-ҳуқуқий асосда нормаллаштиришга даъват этдилар.

(ТАСС).

Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг баёноти

БЕРЛИН. Жанубий Корея Америка қўшинлари томонидан оккупация қилинганлигининг 25 йиллиги муносабати билан халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси баёнот эълон қилди. Бу баёнотда Жанубий Кореядаги меҳнаткашларнинг, хусусан хотин-қизларнинг аҳволи жуда оғир эканлиги кўрсатиб ўтилади. Жанубий Кореяда қашшоқлик ва ишсизлик авж олмоқда, аҳолининг демократик ҳуқуқлари сурбетларча поймол этилмоқда. Бутун дунёдаги тинчликсевар кучлар корейс халқининг мамлакатни тинч йўл билан бирлаштириш соҳасидаги интилишларини қўллаб-қувватламоқдалар. Америка Қўшма Штатлари эса, дейилади баёнотда, Жанубий Кореяни ўзининг агрессив ҳаракатлари учун плацдармга айлантириш мақсадида бу ерда ҳарбий куч-қудратини оширмоқда. Корея Халқ Демократик Республикасига қарши иғвогарлик мақсадида қилинаётган хуружлар, деб таъкидлаб ўтилади баёнотда, тинчликка доим хавф туғдиради.

Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси корейс халқининг Америкага қарашли барча қўшинларни Жанубий Кореядан дарҳол ва сўзсиз олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги талабини қатъиян қўллаб-қувватлайди.

(ТАСС).

XX аср овози

Габор ГАРАИ,
(Венгрия).

ЯНГИ ДАВР ТОНГИ

Дарвозани шамол турткилар,
Кезиб ўтар бутун диёрдан.
Ғарқ бўлади ўз оқимига
Кетиб бутун куч-ихтиёрдан.
Кун ботишда охирги қўшин,
Портлағичдай тугатар ишин...
Ғойиб бўлди тонгда у дунё!
У — вайрона, у тун-разолат.
Апрель тонги ҳаётбахш, зиё,
Ҳар нарсада улғайиш, ният.
Фақат қочар бир неча қўрқоқ,
Чўкар улар остида қирғоқ.
Эски ғиштдан тикла уйингни,
Кўҳна бўлмас уйинг барибир.
Кўҳна мих қоқ янги кўприкка,
Кўҳна бўлмас кўприк барибир.
Ортга йўл йўқ. Ўзга елкалар,
Янги даврни кўтарди баланд.
Ўтмиш бўлар сенга бир сабоқ,
Сен у билан хайрлашган чоқ.
Баҳор келди. Бизга тонг маҳал,
Уни Шарқдан олиб келдилар.
Маликамас, у уй синглиси,
У омонат, кучсиз дедилар.
Отишмалар тўхтамади ҳеч,
Ўз айбингни сезиб тик қоқдинг,
Истиқболдан... сени етаклаб
Олиб чиқар деб уйга толдинг.
Баҳор эди. Тарқади зулмат,
Битди тамом азоб-уқубат.
Келди янги замон, даврлар,
Уни энди тарих дейдилар.
Гераклнинг устуни — сарҳад,
Тортиш кучин эслатар қонун.
Қонунларни кўрганмиз беҳад,
Энди улар битгандир бутун.
Айт, бу нима? Оддий совғами,
Бенгал ўти, маршми ё қарсак?
Шодлик қалбдан кўчар ҳақиқат,
Зулмат кетар энди биз билсак,
Савдогарлар, жаллод, шоҳлардан,
Сен ўзингни сақлагин ҳаёт.
Маҳкам тургин тебранган ерда,
Бошингни тик кўтар умрбод.
Ўкирмасин ҳар қандай бўрон,
Шуни ёдда тутгин эй инсон:
Одамизод умри ёр бўлсин,
Жамиятни ўйла ҳар қачон!

Русчадан НАЗАРМАТ таржимаси.

Антал ГИДАШ,
(Венгрия).

Пролетар революционерининг иқрори

Чалқанча ётибман,
Интизор қиздай —
Оғушига тортар ҳароратли ер
Чайқалган буғдойзор, мавжли денгиздай,
Ушбу кун дунёмиз нурланаётир.

Титраб кетди бошоқ: уруғи шу дам,
Туғилмаган гўдак янглиғ тўлғонди...
Юлдуз тўла кўкда, кўзларимда ҳам,
Милтиллаган олов қайта чўғланди.
Ленин Руссияси, кимга Ватансан?
Ким ҳақлидир сени онам демоққа?
Наҳотки демайсан: «Ўғлим — танимсан!»
Советлар юртидан бўлса йироқда?
Ва сен берганмисан уларга, қалбдан —
«Мен сенинг ўғлингман»,— демоқ ҳуқуқин?

Юксакдан боқувчи синчков ва теран,
Кўзимда ер шари акс этар букун.
Йўқ, ташвишларинг ўз ташвиши билмай
Тузинг тотиб, тузлуғингга туфлаган —
Ўғлингмас, рақиблар олдида тинмай,
Улар найрангига қаддин тиклаган.
«Йўқ, у фарзандингмас, сени сотгувчи—
«Пулга»,— деб ҳайқирар буғдойзор нигун,

Ва акси кўзимдан исён отгувчи
Юлдузлар тўкарлар ғазабли нурин.
Қадаминг топтамас ўзга тупроғин,
Сени деганларнинг толеи бутун.
Океанлар, қояли тоғлар нарёғин —
Кезиб, ўғлонларинг учратиш мумкин.
Ҳаммага орзусан гар байроғида —
Бўлса «нон, май, тинчлик, бахт!» деган сатр.

Энди кўзларим ва фалак тоқида,
Юлдузлар дунёни ёритаётир.
Сен мени улғайтдинг қолмадим ёлғиз,
Сенинг паноҳингда ишга ташнаман.
Қувғинлигимда ҳам эрк каби азиз,
Мадад эдинг, жондан мен севган чаман.
Кел қуч, икки карра ўғлингман сенинг,
Кўзларим ёнмоқда, кўкда эса ҳу —
Юлдузлар сочмоқда нури ва сеҳрин,
Уларда, кўзимда мангулик ёғду.

Русчадан ОТАЁР таржимаси.

Нозим ҲИКМАТ,
(Туркия).

1945 ЙИЛ, 9 ОКТЯБРДА...

Шу куни турк фашистлари демократик босмахонани вайрон қилиб, прогрессив ёзувчиларнинг китобларини гулханда куйдирди.

Энг яхши кўйлагинг олгил сандиқдан,
Илк бора кўрганим ўша бўлса ҳам...
Мен яна истардим:
сенинг сочингда —
Қамоқдан юборган
Гулимни кўрсам.
Баҳорда дарахтлар ясанганидек!
Душман қаршисида
ёдда тут
шуни...
Мағрур бош кўтариб,
Мағрур юриши зарур,
НОЗИМ ҲИКМАТНИНГ ХОТИНИ!!!

Шавкат ТУРОБ таржимаси.

Марселино дос САНТОС
(Мозамбик).

Биз унутмаймиз

Абадиятга илдизлар отган,
Ҳув, йироқ-йироқ кунлар,
Маъсуд замонлар, —
Яшаган омон-омон,
Ўйнаган халқим,
Куйлаган халқим,
Ва ўз тақдирига ўзи бўлган ҳукмрон.

Ул замон
Озод ернинг қуши эдим мен,
Зулмни билмасди замин ул замон,
Ул замон
Африкалик аёлнинг
Яланғоч кўкси сингари эди
Фалакларда тўлган тўлин ой...
Мангулик каби узун кунларимиз саҳифаларин,
Ўтмиш бахтли кунлар хотиротини
Ўчирмак бўлди қотил қўлларинг сенинг.
Саховат ила садо бергандинг даставвал,
Ва узатган эдинг дастингни.
Дўстлигу, севгидан розлар қилгандинг.
Бироқ ханжар урдинг юрагимизга,
Жиноятлар уруғин экдинг ярамизга:
Сотдинг-ку бир пулга халқимни!
Иффат тўла, мунаввар
Менинг тупроғимга қуйдинг-ку заҳар.
Гўё ўлжа устида —
қузғун сингари ваҳший—
Керилдинг яна!
Сен неки истадинг топдинг барини
Армонинг қолмади, ҳа!
Эй сотқин,
Сен очлик ва касаллик туғдирдинг,
Сен туғдирдинг фаҳш шуурни,
Ўлимни ҳам туғдирдинг ўзинг.
Бунинг устига,
Озлик қилгандек
меҳримни истайсан-а?!
Унутмак мумкинми мозийни,
Унутмак мумкинми ахир,
Майли, сен нафрат ва истибдод йўлин тутарсан,
Бироқ парвоз йўлимизни тута олмассан.
Биз куйламак истаймиз,
Тинмас сира,
овозларимиз йўли!
Сен-ку бизни ёввойи, омий деб билдинг,
Огоҳ бўл энди,
инсонлармиз биз
Ва ўз еримизнинг қодир эгаси.

Рауф ПАРФИ таржимаси.

Владислав БРОНЕВСКИЙ,
(Польша).

ҚАЙИН

Қирғоқда турар эди ёш қайин хандон отиб,
Бирдан сувга боқдию, чўчиб, йўқотди эсин.,
Тезроқ қочсайди, тезроқ кокилин ҳилпиратиб!

Қочолмади. Йиғлади. Билолмадим боисин.
Ва мен оппоқ, бокира навниҳол сари юрдим,
Ёшгина баданига шартта пичоқ солдим-у,
Ичдим унинг шарбатин — жўшган қонин симирдим,

Йиқилдим-у, ухладим... Бошимда дод солди у.
Тушда: йўқотганларим, армонларим йиғиси...
Қайин шохлари эса, титрар менга ҳамфироқ,
Уйғондим: қўлда пичоқ — қисқа ёвуз уйқуси...

Осмон кўкроқ бўлару, бўлмас бундан ғамгинроқ.

СЎНГГИ ШЕЪР

Балки севгандирсан... Аммо ҳаммаси
Шунчаки, ҳечдир.
Бирга йўл босдиг-у, одимлар саси
Турли хил, кечир!
Йил бўйи эсларман... Бир йил... Ва андак
Қарийди азоб.
Кел, аза очайлик, то ўтли юрак
Ҳисларга меҳроб.
Йўқ, азадор шеърнинг сен синиқ сасин
Тинглашинг мушкул!
Ишқ нима!— Майда ҳис! Қалбдан йўқолсин!
Сени судрар йўл.
Не қолди мен учун шу кундан бошлаб,
Сенсиз оламда?
Фақат — поэзия. У мени ташлаб,
Қолдирмас ғамда.
Не қолди мен учун?.. Икки дил оҳи..
Изинг йўқолди.
Фақат мунг. Ва фақат шеърим нигоҳи...
У содиқ қолди.

Абдулла ШЕР таржималари.

МАКСИМ РИЛЬСКИЙ
(Белоруссия)

ЗИҒИР ЯПРОҚЛАРИ

Зиғир япроқлари Стефаниканинг
Хазин хаёлига ўхшаб кетади.
Бу япроқлар Карпат яқинидаги,
Эзиб ёғаётган ёмғирга қиёс.
Булут ичидаги офтоб—бу барглар
Гуноҳкор ўғлига мурожаат этган
Онанинг бир аччиқ табассуми бу,
Муҳаббатнинг сўнги соатидаги
Изтироб ҳижроннинг саси бу барглар.
Бу бесўз ва сокин бир қўшиқдирки,
Ёлғизлик, танҳолик бўлмиш ҳамроҳи.
Зиғир япроқлари—
Совуқ ва қирмизи субҳидам мисол.
Бу барглар шивири—қушчанинг товши. . .
Ўрмон сўқмоғидан аста одимлаб,
Бораётган қизнинг нафас олиши,
Зиғир япроқларин эслатар ногоҳ
Арғимчоқ солишиб учади ғозлар
Қанот силкитганда чиққан бу садо,
Яллиғланиб турган кузни эслатар.
Бу Пушкиннинг менга меҳмон бўлгани,
Бу Пушкиннинг қалбда мангу қолгани
Уйим теппасида сузган тутун бу
Ёки дўстим чеккач таралган тутун,
Бу барглар яқин қиш ҳақидаги ҳис,
Қишдан сўнг баҳорнинг муқаррарлиги.
Зилол бойчечаклар униб чиққуси—
Бугун тилла барглар ётган тупроқдан.
О, зиғир барглари,зиғир барглари.

Ю. ШОМАНСУР таржимаси.

Тху БОН,
(Вьетнам).

ТЕ-РАО ҚУШИ ҲАҚИДА ҚЎШИҚ

Жуангу бугун нечун юма олмас кўзини,
Кўксидаги бир яра қўзғаб қолдими тағин?
Ё тўлқин қўзғалдими ҳар ён уриб ўзини,
У тўлқин, армонлими ўполмай сув қирғоғин?
Балки, эски уйини эслаб қолди у ҳозир,
Эслар йўлда сўқмоғу тераксорни эҳтимол.
Шамолдан деразаси титраб инграрди зир-зир,
Бўғотидан гоҳ шамол тортқилаб кетар похол.
Йиғилиб олиб қизлар баланд қумтепаларда,
Тўр тўқишар, соҳилда куй қилишар хиргойи.
Булар ичида бир қиз ёрин йўллаб сафарга,
Ваъда берган: ишқингга бўламан, — деб — фидойи.
Қоп-қоронғи осмон, қирғоқ ўйилган, баланд.
Ҳўл бўлган тўрлар четда ором олишар гўё.
Қизлар қўшиғин денгиз тинглайди мароқ билан,
Боғлиқ кема қимирлар ҳамоҳанг ва маҳлиё.
Унутмадингми, доим шўртак денгиз шамолин,
Тирик ўлжанинг қўлда ялтираши қандай соз,
Миниб олади қайиқ от қилиб сувнинг ёлин,
Осмон четига елкан тегиб тургандай бир оз,
Ёдингдами, бурунга йиғилардик кечқурун,
Қозон зўрға қайнарди ҳўл ўтиннинг дудидан.
Ёвуз ёвлар ўт қўйган вайронада ўтириб,
Завқ олмасдик ҳаттоки пишган гуруч ҳидидан.
Ватан, ватан, оҳ ватан — сокин туннинг тутуни.
Балиқ шарпаси келар, тағин жимжит ҳамма ёқ.
Уй чироқ енгмоқ бўлар қоронғини ва тунни,
Қумлоқда медузалар тошқинни кутар муштоқ.
Дастурхонга йиғилди бутун оила шу вақт,
Она қарар уларга кўзларида ҳаяжон.
Ҳамма нарса эскича, сенгина йўқсан фақат,
Турипти бўш товогинг, қўшалоқ чўп ёнма-ён.
Биласанми, ёдимга тушди қадим ашула:
«Те-рао қуш чўқиди пишмаган анбаҳни, оҳ»...
Шу куй билан онамиз бизга айтарди алла:
«Те-рао қуш чўқиди пишмаган анбаҳни, оҳ»...
Ўрмонларда пулемёт қаниийди бирпас тинса,
Қуроллар ларза солар ҳар тарафдан баногоҳ.
Нега энди у куйни куйламайди ҳеч кимса.
«Те-рао қуш чўқиди пишмаган анбаҳни, оҳ».

Ш. ЮСУПОВ таржимаси.

Мустай КАРИМ,
(РСФСР).

ТОШДАГИ ГУЛЛАР

Сен ёзасан ташвиш, аламда,
Орамизда кўп йўл борлигин.
Хатларимнинг ҳиссиз ва қисқа,
Ёзилганин, ҳам ночорлигин.
Кунлар бўм-бўш, кеча зим-зиё,
Тунда эмиш ўйлар беадад.
Дебсан: тошдек қотармикин ё,
Эркак қалби йироқлашган пайт.

О, севгилим баҳорги Урал,
Ёдингдами, кезгандик юриб,
Бир кун эса бўлган эдик лол,
Тошда унган гулларни кўриб.
Қуёш ҳоври уларни эзган.
Поялариn эгганди қуйи.
Лек шохчалар зўр бардош билан,
Гуллаб турди бутун ёз бўйи.

Чексиз жанглар сурони балким,
Қалбим тошдек қотирганда ҳам.
Сенга бўлган бекиёс севгим,
Тошда гулдек унарди, эркам.

Н. Муҳаммадиев таржимаси.

Леонид ЛЕНЧ,
(РСФСР).

ҚОРДАГИ ЯШИЛ ҚОҒОЗЛАР

(ҲИКОЯ)

Таниқли юморист ёзувчи Леонид Ленч шу йилнинг апрель ойида Венгрияда бўлган вақтида жанубий группа қўшинлардаги гвардиячи танкчилар қисмимизга ҳам ташриф буюрди. У энди ажойиб танкчиларимиз ҳаётидан «Матонатли йигитлар» номли ҳикоялар циклини ёзмоқда. Қуйида унинг шу циклга кирган ва «Литературная Россия» газетасида босилган «Қордаги яшил қоғозлар» ҳикоясини эълон қиламиз.

* * *

Мотор қаҳр-ғазаб ва зўр беришдан нафаси тиқилгандай ўкирарди. Танк гусеницалари билан қорларни эзиб, ўз орқасида оқ баланд деворли «коридор» қолдирган ҳолда довонга чиқиб олди.

Қани, яна бир зўр берчи! Кел, азизим! Қани, яна бир марта! Озроқ қолди, қани бўла қол!

Ниҳоят, танк зарур нуқтага етиб олди-ю, тўхтади. Мотор секинроқ айланиб, ҳали ишлашда давом этарди.

Люк очилиб, танкнинг ичидан қора комбинезон кийган танкчи шлёмидаги икки киши чиқди.

Улар атрофга назар ташладилар. Бўйи баландроқ ва кенг елкалироғи, иккинчиси — паст бўйли ва думалоқ юзли кишига:

— Ҳў, ана чақиришяпти! — деди.

У қўли билан довоннинг нариги томонидаги тош йўлда устигача қор билан қопланган енгил машиналарни кўрсатди. Машиналарнинг усти ҳар хил рангда — қора, зангори, қизил эди. Қорларнинг бриллиантдай товланиши, соф феруза осмон ва оқ фондаги ана шу рангли тўғри бурчаклар галати кўринар эди. Баъзан бахтсизлик ҳам чиройли томоша бўларкан!

— Қизиқ, машиналарда одам бормикан? Ёки қишлоққа кетиб қолишганмикан? — деди паст бўйли танкчи.

— Қишлоқ узоқлик қилади. Ҳозир биламиз. Олдин чекиб олайлик-чи.

Улар шу ерда туриб чекишди-да, ўзлари амалга оширадиган қутқариш операциясининг режаси устида бош қотиришди. Белигача қорга ботган бир киши зўрға қадам ташлаб, нималарнидир қичқириб, улар томонга кела бошлади. У танкнинг олдига етиб келди-да, оғир нафас олиб тўхтади. Қуёш нуридан сақланадиган қора кўзойнак таққан, бошида қиммат баҳо шляпа, эгнида ихчам тикилган демисезон пальтоси. У тик турар ва худо етказган ёрдамчиларга жимгина назар ташларди.

Ниҳоят у инглизчасига:

— Сизлар руслармисиз? — деб сўради.

— Иес, рашен! Русларմиз!— деб жавоб берди паст бўйли, думалоқ юзли танкчи.

— Я есть Америка. Я есть турист! — хурсанд бўлиб кетган келгинди бу сўзларни русча айтди назарида.

— Жуда яхши, — деди паст бўйли танкчи соф инглиз тилида.

Шундан кейин янада хурсанд бўлиб кетган америкалик гоят тўлқинланиб, унга тағин бир қанча инглизча жумлаларни ёғдириб ташлади.

— Нималар деб бидирлаяпти у? — сўради ўз шеригидан баланд бўйли танкчи, сигарет қолдиғини қор устига ташларкан.

— Мен фақат бир нарсага тушундим. У ўз машинасини биринчи бўлиб чиқариб беришимизни истаяпти.

— Майли, машинаси қаердалигини кўрсатсин. Қайси рангда экан? Шуни унга тушунтира оласанми?

— Ҳаракат қилиб кўраман!

Маълум бўлишича, Америка машинасининг усти қизил рангда экан.

Баланд бўйли танкчи қараб, ўйланиб турди-да, мумкин эмас, дегандек бошини чайқади.

— Бундай бўлиши мумкин эмас. Бу бизга ноқулай. Хов анови зангорисидан бошлаш керак. Сенинг Америкаңг кутиб туришига тўғри келади. Таржима қил-чи!

Паст бўйли танкчи бошидаги шлёмини олди. Терлаган пешонасини артиб, тушунтириши лозим бўлган гапларни американликка жон-жаҳди билан тушунтира бошлади. Бунинг учун имо-ишорадан ҳам фойдаланди. Дипломатия учун зарур бўлса ҳам, бўлмаса ҳам, гапнинг у ер-бу ерида «плиз» — «марҳамат» деган сўзни ишлатди. Американлик норози бўлиб, унинг гапини бўлар, елкасини учирар ва яна бидирлаб гапирарди. Ҳа, у тез, куйиб-пишиб, ҳатто тутоқиб сўзларди.

— Намунча ҳовлиқасан, Америка? — деди баланд бўйли танкчи заҳархандалик билан. — Бизнинг тилмоч сенинг жумлаларингни таржима қилиб улгурмаяпти.

Американлик унга қаради-да, жимиб қолди. Тушунгандан эмас, балки ўз нутқини тугатгани учун.

— Биласанми, унинг талаффузи америкача, — айбдор оҳангда деди паст бўйли танкчи. — Бунинг устига тез вайсайди. Венгер қишидан нолимоқда. Хуллас, уникини албатта биринчи бўлиб қутқаришимизни уқтираяпти.

— Бошқа машиналарда ҳам одам борми? Саволимни таржима қилиб бер.

Паст бўйли танкчи саволни таржима қилди.

Американлик афтини буриштириб, қисқа ва дағал жавоб қилди.

— Жавобини таржима қил, — деди баланд бўйли танкчи.

— Айтаяптики, бошқа машиналар ва одамлар уни қизиқтирмас эмиш. У ўзи учун сўраяпти. Биринчи бўлиб етиб келиши зарурмиш.

— Об-бо, ғоз-ей, — деди баланд бўйли киши.

Шу тобда қандайдир бир муҳим нарса эсига тушгандек, американлик қўли билан пешонасига уриб қўйди. Пальтосининг тугмасини тез ечиб, пиджагининг ички чўнтагидан чарм ҳамёнини олди-да, ундан бир даста венгер форинтларини чиқарди. У мана шу бир даста пулни паст бўйли танкчи олдида маънодор силкитиб қўйди.

Паст бўйли танкчи баланд шеригига қаради ва икковлари бирданига ҳахолаб кулиб юборишди. Бу кулгига ўзича баҳо берган американлик ҳам ишшайиб кулди-да, паст бўйли танкчига яқинлашиб бўш қўли билан унинг комбинезон чўнтагини тез ушлади.

Паст бўйли танкчи ажабланиб, нафрат билан унинг қўлини итариб ташлади.

Баланд бўйли танкчи:

— Нима у, ақлидан озганми? Саволни таржима қилиб бер,— деди.

Шериги унинг саволини сўзма-сўз:

— Сиз асаб касалига йўлиққанмисиз? — деб таржима қилди. Американликнинг юзи дастлаб ўта ажабланиш қиёфасига кирди. Сўнгра маъқуллагандек бошини қимирлатди. Айёрлик билан танкчига кўз қисиб қўйиб, форинтли ҳамёнини яширди-да, унчалик қалин бўлмаган бошқа бир даста қоғоз пул чиқарди. Булар доллар эди. Американлик уларни завқ билан шалдиратиб қўйди. У қор устида, довонда яшил қурбақа рангдаги бир даста пулни ушлаб, энди иш битса керак, деб мутлақо ишонган ҳолда турарди. Шу тобда у ўзининг сеҳрли таёқчасини ўйнатган фокусчига ўхшарди: ҳозир гўё одатдаги мўъжиза юз бериши керак. Қоғоз пуллар қоврилган товуқ гўштига айланади-ю, томошабинларнинг қарсаклари янграйди. Лекин, мўъжиза рўй бермади ва қарсаклар ҳам чалинмади.

Паст бўйли танкчи хўмрайди-да, ўзининг долларини кўз-кўз қилишда давом этаётган американликдан бир қадам узоқлашди. Баланд бўйли шериги эса, қаттиқ сўкинди-да, бундай деди:

— Буларни таржима қилиб ўтирма тагин. Кераги йўқ, лекин айтгинки, мана шу буржуача қилиғи учун унинг машинасини энг охирида чиқариб берамиз.

Паст бўйли танкчи таржима қила бошлаган эди, лекин шу тобда довонда бу кичик драманинг, тўғрироғи комедиянинг қатнашувчи шахсларидан тўртинчиси пайдо бўлди. У саккиз-тўққиз ёшлардаги қизча бўлиб, қизил ва зангори рангдаги катак пальточа кийган, бошида иягидан ўтказиб боғланган ола-була рўмолча. Совуқдан бурни қизариб кетган. Қўрқувдан кўзлари катта-катта очилган қизчанинг бир қўлида ёпиқ зонтиги, иккинчиси билан қўғирчоғини бағрига босиб олган. Ҳамма ёғи қор. Американлик уни қўлига олди-да, қўлқопи билан қизил калготка кийган нозик оёқларидаги қорларни тушира бошлади.

Танкчилар яна бир-бирларига қараб олишди.

Баланд бўйли танкчи гапирди:

— Айтмадиммми, сенга у ичган деб. Эс-ҳуши жойида бўлган одам машинада бола борлигини дарҳол гапирган бўлар эди. Кўпроқ овора бўлсак ҳам, уникини биринчи бўлиб чиқариб беришимиз керак. Ҳар ҳолда унинг боласи бор экан. Таржима қил-чи.

Паст бўйли танкчи таржима қилди.

Американликнинг кўнгли равшан тортди ва қизчасига нималарнидир деди. У хўп дегандек зонтигини отасига берди-да, унинг қўлидан доллар пачкасини олди, жозибали табассум билан уни паст бўйли танкчига узатди. Танкчи жаҳл билан қўл силтаган эди, доллар қор устига тушиб сочилиб кетди. Американлик ҳангу-манг бўлиб, қизини ерга қўйди. Инқиллаб, нималарнидир вайсади-да, қордаги пулларни йиғиштириб олди.

Баланд бўйли танкчи деди:

— У билан бош қотириб ўтиришга вақтимиз йўқ. Тезроқ машинага жўнаб қолсин. Таржима қил.

— Вақт — бу пул дегани. Қизингизни олиб, машинангизга бориб ўтиринг. Сизни қутқаришимизга ҳалақит бераяпсиз.

Американлик ҳайрон бўлиб, елкасини қисди. Қизчасини зарб билан кўтариб, елкасига ўтказди. Қордаги ўз изидан юришга ҳаракат қилиб, паст томонга юриб кетди. Қизчаси ўгирилиб, зонтигини силкитиб қўйди.

Танкчилар танкнинг ичига киришди. Люк ёпилди-да, мотор бор кучи билан ишлаб кетди.

М. Аҳмедов таржимаси.

ПАЛЕЦКАС,
(Литва).

Алангали йиллардан ўтиб...

Оч туялар сингари гўё
Неча-неча бенаф асрлар,
Саҳроларда юрарди дайдиб.
О, бу дунё
Қўйни тўла сирлар,
Ҳам даҳшатли мўъжиза:
Қайдадир шу ёввош одамлар,
Бўриларга кетган ўхшаб!...
Назаримда
сайёрамиз ҳам
Кулаётибди!..
Буржуйлар ҳам:—
Ҳалок бўлмоқда улар,— деб»
Пайғамбарлик
қилмоқда-ку!
Дунёнинг ҳар четидан
Бозорлардаги
телбаларсимон
Ҳайқириб,
чақириб,
кулаётибди:
Йўқ.
Ер юзини қўшиқ эмас,
Босмоқда сув!
Офатлар ичра ночор
қолган одам
Оқшом чоғлари
Кўз тикиб кўкка
Нажот сўрарди
самоватдан:—
«Юракдан ғам
изларин юв,
Ҳам асрагил яна
Шайтондек
касофатдан!..»
Кутишарди одамлар
Бахтли онлар
келишин.
Бу кун юлдузлар
тушиб
аршидан
Бахт улашишин
Ўйлашардилар
секин...
Кимлар базмларда,
Кимлар ибодат чоғи
Юракдан ёлвориб:
«Ўзинг асра!»— дея
Ўз-ўзларига берарди-
лар таскин!
Одамхўр жангларда
Ҳокимизни кўкка
совурди
Ўша каттол ҳоким.
Дунёни-ку босганди
Ҳандақлар тизмаси,
Оғалар оғасин
Ўлдирдилар беҳукм!»
Гўё тонг отар ҳам,
Ҳақгўйлик ҳам
Йўқдай туюлар
умрбод.
Гўё қуёш ҳам энди
Ботгандайди абадул-
абад!..
Худо-чи, худо!
Бердими нажот?
Асло!..
Бироқ, курашлар-ла
Дунёмизни ўзгартди
ким?
Сайёрамизни қуёшдай
Нури билан бўзартди
ким?
Ким энг навқирон
Кучу орзуларга
Бахш этолди жон?
Ким уйқудаги халқни
уйғотган?
Текинхўрларни
супуриб,
Зулмлар дунёсин
йўқотган?
Кимнинг байроғи
Бизларга бўлиб
раҳнамо:
кураш,
меҳнат,
интилиш ва
ташвишларнинг
оловли йилларидан
Олиб ўтолди омон?
Ким Ленин билан
бирга
Ўтмишнинг йўлини
кесди,
Ҳам чегара этди —
кенглиги жаҳон?
Бу — озодлик ва
тараққиёт гвардияси—
Октябрь шуҳрати —
Коммунистлар эди!...

М. Ҳайдаров таржимаси.

САКСОН ОТАНИНГ ШАҲАР АҲЛИГА ИККИ ОҒИЗ СЎЗИ

ТЎЙ АЗАГА АЙЛАНМАСИН

Азиз ҳамшаҳарларим!

Мўътабар мўйсафидлар!

Болаларим, нуридийдаларим!

Ҳар йили август, сентябрь ойлари шаҳримизда ўзгача бир мавсум—байрам мавсуми, тўй фасли бошланади. Бир назар солинг, ҳар оқшом ҳар бир маҳаллада камида биттадан тўй бўляпти. Ҳар кўчада карнай-сурнай садосини, қўшиқ овозини эшитасиз. Шанба-якшанба кунлари қайси тўйга боришни билмай қоласиз.

Бараkалла! Замон тинч экан, халқимизнинг дастурхони бут экан, тўй бўлаверади. Бу ҳам тўқчиликдан, тўкинчиликдан бир нишона. Бунинг устига халқимизнинг бир одати бор. Биз —қариялар бировни дуо қилсак, топган-тутганинг тўйларингга ярасин деймиз. Бунинг ҳам ўз тарихи бор: халқимиз қадимдан меҳмондўст халқ, тўйпараст халқ. Дуруст, аза бўлмасин, ҳамиша тўй бўлсин.

Лекин гоҳо тўйга борганимда баъзи бир нарсаларни кўраманки, чидаб туролмайман. Ҳаётнинг аччиқ-чучугини тотган, ҳар бир тийинни пешона тери билан топадиган одамлар шу аччиқ гапларимни айтсам, мендан ранжимайди деб умид қиламан. Нега деганда, мен ўзимнинг кўпни кўрган кўзларим, яхшиликни ҳам, ёмонликни ҳам, оғирликни, енгилликни ҳам кечирган кекса бошим, кекса қалбим билан айтаман бу гапларни. Нега деганда мен уларни ўртага ташлашдан олдин хўп кузатдим, хўп ўйладим. Тенгқур мўйсафидлар билан маслаҳатлашдим. Шундай қилиб уларни айтишга қарор этдим. Қулоқ солинг:

Нон кўр қилмайдими?

Ўтган шанба куни маҳалламиздаги қассобникида тўй бўлди. Каттакон ҳовли шамалоқдай қилиб безатилди. Кам деганда уч юз киши сиғадиган жой тайёрланди. Дастурхонга қоврилган товуқ дейсизми, пиширилган гўшт дейсизми, қовун-тарвуз дейсизми, хуллас одамнинг жонидан бошқа ҳамма нарса қўйилди. Яшчик-яшчик ароқлар намойишкорона териб ташланди.

Келин билан куёв ўтиришганидан кейин ҳовлига одам сиғмай кетди. Эрларга ҳам жой қилиб юборишди. Аллақайси каттакон идоранинг бошлиғи ўртага чиқиб, одамлардан куёв билан келиннинг отини сўраб олдида, тўйни очди. Бундан аввал ўзининг қўлида юзлаб одам ишлашини ҳам айтди. Мендек катта одам гапирганидан кейин ичишинг керак, дегандек қилиб буюрди:

—Қани шишалар очилсин, қадаҳларга қуйилсин!

Ҳамма ичди. Кейин куёвнинг қариндоши, ундан кейин келиннинг янгаси, хонадон бошлиғининг холаваччаси, қуда томоннинг аммаваччаси сўзга чиқди. Ҳаммасининг сўз мухтасарида айтадиган гапи битта:

—Қани, шунинг учун ичайлик.

Шундоқ қилишди. Столларнинг таги бўшаган шишаларга, кайф билан устига ароқ тўкиб дастурхондан тушириб юборилган нон бўлакларига, гўшт, қовун-тарвуз, ширинликка тўлиб кетди.

Эртасига юртга ош берилди. Чойнакларда тағин ароқ тарқатилди. Маҳаллада яна учта ош бор эди. Бу ошнинг ярми қолиб кетди.

Шу куни кечқурун қассоб билан гаплашдим. Ёши элликка бориб қолган бўлса ҳам «супра қоқди» қилиб озгина ичиб олган экан, очилиб-ёзилиб гаплашди.

—Олтмиш кило гуруч дамлатган эдим. Бир новвос, икки қўй сўйгандик, чакки бўлди, қолиб кетди. Кеча закускага қилинган товуқлар сасиб қолибди, ташлаб юбордик. Хотинларнинг дастурхонига кетар деб нонни кўпайтириб юборган эканмиз, майда бурдалари билан қўшилиб икки сандиқ ортиб қолди. Майли, қўшнининг сигири еса, савоб бўлади. Эллик кийим газлама кетди. Йигирмата тўн кийгиздим. Ўзиям зап тўй бўлдими? Эшик олдига ўн бешта лўккавой келибдия! Ичкилик қимматлашгани сал чатоқроқ бўлди-да. Арақ билан коньякнинг ўзидан саккиз юз сўмлик олувдим. Шипириб юборишибди азаматлар! Майли, битта фарзандимиз учун жонимиз қурбон.

Эшитяпсизми, у бу гапларни керилиб гапиряпти. Ичкиликнинг ўзига саккиз юз сўм кетган бўлса, тўй тўрт минг сўмга тушганини мақтаниб гапиряпти. У ўзининг ҳаром-хариш йўл билан топган пулини егизиб, сизларни масхара қиляпти! Эшигининг олдида машиналар қатор турганини айтиб керилияпти. Йўқ, азизлар, у сизни хурсанд қилиш учун эмас, ўзини кўрсатиш учун, маҳалла-кўйда керилиб юриш учун тўй қилди.

Исроф бўлган ноз-неъматларчи? Эсингиздами, уруш йилларида бир бурда нонга зор бўлганларимиз. Бир бурда нон деб бировнинг боласини эмизган хотинлар эсингиздами? Бир бурда нонга кўзи мўлтираган фарзандларимизнинг аянч чеҳраси эсингиздан чиқдими?

Илойи ундоқ кунлар қайтиб келмасин. Келмайди ҳам. Аммо, ноннинг уволи йўқми? Ўша қассоб икки сандиқ нон ортиб қолганини, қўшнининг сигирига бериб, савоб олмоқчи эканини айтиб, гар-гар кекиряпти. Шу савобми? Йўқ, бу кони гуноҳ. Нон табаррук нарса. Ноз-неъматлар табаррук нарса. Уни хор қилган кўр бўлади!

Читтак лайлак бўламан деб...

Энди, инсоф билан айтингчи, заводда ишлаб бир юз йигирма сўм ойлик оладиган олти болалик аёлманд киши шундай тўй қила оладими? Йўқ, қилолмайди! Аммо қилади. Тўй қилиш учун уч йил, беш йиллаб пул тўплайди. Ҳар куни қозонига тушадиган гўштни бир тилиш эмас, ярим тилишга айлантириб тежаб-тергаб йиғади. Болаларнинг усти юпинлашаётганини, оғзига ёқар овқатни еёлмаётганини, уйига на радио, на гилам, на телевизор олишга кўзи қиймаётганини билиб туриб йиғади. Охири дўппи тор келиб қолганидан кейин қарз кўтаради. Тўй ҳам ўтади. У бўлса қарзини тўлаш учун яна ўшандай юпун ҳаёт кечираверади.

—Ҳой мусулмон, эсинг жойидами, нима қилганинг бу?—десангиз, жавоби битта:

—Элдан қолишни хоҳламайман.

Ким айтди сизга элда шундай қоида бор деб? Ким айтди сизга ўз насибангизни қийиб, дангиллама тўй қилинг деб, қани, ким айтди?

Дуруст, халқимиз тўйни яхши кўради. Лекин табаррук анъаналаримизни ўзимиз бузяпмиз. **Ота-оналаримизнинг табаррук одатини оёқ ости қиляпмиз: қадимдан қолган бир гап бор. «Аввал хеш, кейин дарвеш». Бу аввал ўзингни эплаб ол, кейин хайр-эҳсон қиласан, бўлмаса гуноҳга ботасан, дегани. Ота-боболаримизнинг яна бир гапи бор. «Бир коса сув билан ўқилган никоҳ—ҳалол» дейдилар. Бу ортиқча исрофгарчиликсиз тўй қилсанг ҳам ижобатга ўтаверади, дегани бўлади. Холбуки, биз ўламан саттор фалончидан қолишмайман деб чираниамиз. Бизнинг фожиамиз мана шунда.**

Бир замонлар ер юзида Ҳотамтой деган одам яшаган экан. Бир куни етти маҳаллани чақириб, етти кеча-етти кундуз юртга ош бериб, тўй қилибди. Меҳмонларни хурсанд қилиш учун ҳар биттасига биттадан қўй етаклатиб юбораверибди. Буни қарангки, охирида арқон етишмай қолибди. Беш-ўнта меҳмон қўйнинг бўйнига қийиқча солиб етаклаб кетибди.

Ҳотамтой, одамлар мен ҳақимда нима деяпти экан деб, кўприкнинг тагида яшириниб ётаверибди. Шунда арқон етмаган меҳмонлардан бири кўприк ёнига келганида қўйини чарслик қилиб туриб олибди.

Ҳотамтой қулоқ солса, ҳалиги меҳмон ҳадеб уни сўкаётганмиш.

— Тўй қилган падарлаънат, қурумсоқ! Қўй бердинг, арқонини қўшиб берсанг, ўласанми?!—дермиш.

Халқимизнинг яна битта фожиаси худди мана шунда. Мендан ранжиманг, ростини айтаяпман. Ҳатто сиз билан биз—мўйсафидлар ҳам гоҳо одамларнинг тўйига бориб келиб, раҳмат дейиш ўрнига чойхонада иғвосини қиламиз.

—Фалончи тўйида ўнта чопон кийгизган эди, пистончи учта кийгизипти. Фалончининг тўйига фалон артист келганди, пистончининг ашулачилари мундоқроқ экан.

Нафсиламбирига айтингчи, шу ҳам инсофми? Биз-ку еймиз-ичамиз, чиқамиз-кетамиз. Ахир тўй қилган ҳам одамку! Унинг ҳам бола-чақаси борку! Ўлсинми? Ҳаром-хариш йўл билан пул топиб, тўй қилганларга етаман деб, чўзилиб қолсинми?!

Она сути сотиладими?

Қачон ўнг келиб қолса, ўтмиш сарқитлар йўқоляпти, деб ваъзхонлик қиламиз. Қалин бериш йўқолди, палон-пистонлардан қутулдик деймиз. Тўғри, ўтмишда шундай одатлар бўлган. Лекин бу одатларни заҳматкашлар эмас, бойлар, балохўрлар ўйлаб топган. Камбағаллар бўлса, тенгги чиқса текин бер, деб кетаверган.

Ҳозир-чи? Сирасини айтганда, ҳозир тўй қилиш аввалгидан ҳам қийин. Ҳозир қалиннинг янгича усуллари ўйлаб топилган. Яшириб нима қилдим. Элнинг каттаси деб мени ҳам кўпинча «олиқ-солиқ»қа чақиришади. Зиёфатдан кейин бозор бошланади.

— Келинга ўн сидра сарпа, қайнона-қайнотасига бош оёқ кийим, саккиз йил илгари ўлиб, кўкариб чиққан бувасига тўн, дўппи, қийиқча. Келиннинг бошига қўйишга гилам, телевизор. Келин сарпанинг устига эллик сўмлик ялтироқ этик.

Энди янгича расм пайдо бўлибди. Келинга жерси пальтонинг ўзи етмасмиш. Беш юз сўмлик шуба олиш қоида бўлганмиш.

Эшитиб туриб додлаб юборгим келади:

—Ҳой, ноинсоф, эсинг жойидами? Куёв моянахўр бир одам бўлса, кийим-кечакнинг ўзи икки мингга чиқиб турибди. Бир йўла «Волга»ям сўраб қўяқол! Ҳовли-жойини сотсин-да, қизинг иккови гиламни тагига ташлаб, кўчада яшайверсин. Ана ундан кейин кўрасан тўйнинг азага айланишини.

Куёв томон ҳам бўш келмайди.

—Бизни ҳам кўраман деганлар кўп. Ҳозир келин гарнитур олиб бориши расм бўлган. Ўзимизники эмас, венгерский—бир минг икки юз сўм туради...

Бу нима, отбозорими? Ахир тўйдан кейин куёв қийналса, келин қийналади, келин қийналса ота-онаси азоб чекади. Қиз томон ҳам худди шундай. Ниҳоят келин учун сут ҳақи сўралади. Биров уч юз сўм сўрайди. Биров икки юз.

Бу қандай шармандалик. Онанинг сути ҳам сотиладими ҳеч жаҳонда?! Тўғридан-тўғри қалин сўраб қўяқол.

Шундоқ десангиз жавоб битта:

—Одат шунақа.

Ким чиқарди бунақа одатни, ким?!

Тахтапул маҳалласи атрофида бўлса яна бир антиқа одат ўйлаб топишибди. Қиз узатган томон тўй келган куннинг эртасига юртга ош берадиган бўлибди. Маҳалла домкоми, ўша ердаги мўйсафид тенгдошларим, мен сизлардан сўраяпман:

— Қайси китобда ёзилган шунақа қоида? Қайси удумда бор шу гап! Қани, айтингчи, озгина уялсангиз бўлмайдими? Мен бу гапни айниқса домкомларга айтяпман. Агар сиз ишга киришмасангиз, халқ контроли ишга киришиб, нозик жойингизни шундай бурайдики, қаёққа кочишингизни билмай қоласиз!

Безор бўлдик

Бундан уч-тўрт кун илгари редакцияга хат келди. Мана шу хатни эътиборингизга ҳавола қиламан.

«Ҳурматли Саксон ота! Шу кунларда ҳамма ерда тўй бўляпти. Лекин битта нарса бизни ранжитяпти. Тўйхонада қўйилган микрофоннинг кечаси билан ҳайқириб чиқиши дарс тайёрлашимизга халақит беряпти. Бир куни қўшнимиз—юрак касали билан оғриган З. Қобиловнинг дарди оғирлашиб қолди. Шунга нима дейсиз?

Ш. БЕКМИРЗАЕВА, ТошДУ студенти».

Хўш, бунисига нима дейсиз? Хатда айтилган гаплар ростми? Рост.

Тўғри, баъзилар айтиши мумкин: киройи тўй қилгандан кейин орзу-ҳавас ушалсин-да деб. Тўғри, ҳамманинг ҳам орзу-ҳаваси бўлади. Лекин ҳамма нарса инсоф доирасида бўлса, олам гулистон.

Баъзан шикоят қилиб қоламиз. Нима дейсиз одамлар ўртасида инсоф пардаси кўтарилиб кетяпти деб. Инсоф пардасини осмондан тушган фаришта кўтариб кетаётгани йўқ. Ўзимиз кўтаряпмиз. Эсингиздами, яқин-яқинларгача ҳам қўшнимиз азадор бўлса тўй қилишгаийманиб турардик. Энди-чи, тўйхонанинг томига баркашдек карнай қўйиб, тонготар бақиртирамиз. Майли, қўшнингиз бўлмасин-у, ўн беш ҳовли наридаги маҳалладошингиз азадор бўлсин, ёки ўлим тўшагида ётган бўлсин. Сизнинг тонготар базмингиз қулоғига ёқармикин? Ўзингизни ўшаларнинг ўрнига қўйиб кўринг. Ёинки, уч-тўрт ҳовли наридаги қўшнингизнинг уйига нозик меҳмонлар келган бўлсин. Сизнинг тўйингизда аскиянинг кўчасидан ўтмаган иккита саёқ микрофонни чангаллаб олиб, алжираса-ю, уни етти маҳалла эшитса. Диёнатга тўғри келармикин?!

Пийсабилло гап: тўй ҳазил билан, ўйин кулги билан гўзал. Лекин шундай кулингкидарди бор одамнинг кўнгли чўкмасин. Дунёда бундан ортиқ ҳақорат бўлмайди. Инсонгарчилик шуни тақозо қилади.

Катта арава қайси йўлдан юрса...

Азиз ҳамшаҳарларим! Мени маъзур тутинг! Мен миллий одатларимизни иззат қиламан. Тўйни, ўйин-кулгини яхши кўраман. Шу гапларнинг ҳаммасини азбаройи ичим куйганидан айтяпман. Қўлимни кўксимга қўйиб айтяпман.

Жондан азиз набираларим, ўғил-қизларим! Мен сизларга айтяпман. Ҳозир сизларнинг айни ўйнаб-куладиган фурсатингиз, тўй сизларники. Тўйларингизга ота-онангиз бош-қош бўлсин. Лекин улар гоҳо кексалик орқасидами, эски таомилларни нотўғри тушунгани учунми, сизларни қийнаб қўйса, ётиғи билан тушунтиринг.

Муҳтарам тенгдошларим, мўйсафидлар, маҳалла бошлиқлари! Мен сизларга айтяпман, қулоқ солинг. Элнинг бош-қоши сизлар бўласиз. Ҳар ким тўй қилса, сизларга маслаҳат солади. Ўшанда сиз уларни йўлга солинг. Ортиқча исрофгарчилик гуноҳ бўлади, ичкиликбозлик гуноҳ бўлади, ҳар иккала томонни қийнаб қўйиш гуноҳ бўлади, деб тушунтиринг.

Райижрокомдаги болаларим! Сизлардан ҳам ранжиган жойим бор. Тўйларда бўласизми, бўласиз! Рўй бераётган ҳангомаларни кўрасизми, кўрасиз! Аммо индамайсиз. Ҳатто ўзингиз баъзида ваъзхонлик қилиб, шунга фатво берасиз. Ҳамма маҳалла домкомларининг ипи сизнинг қўлингизда. Маҳалла отахонларини чақириб гаплашишга вақт тополмайсизми, ахир бу сизнинг вазифангиз-ку.

Ҳурматли газетхонлар, орангизда дангиллама тўй қилолмай каловлаб юрганлар озми? Бор шундайлар. Атрофида рўй бераётган бемаъниликлардан ранжиётганлар борми, бор! Мен кўпчиликнинг манфаатини кўзлаб гапирдим. Хато қилган бўлсам узр. Сизлардан жавоб кутаман. Айтган гапларим жоизми? Ўзингизни ўйлатаётган нарсаларни ёзиб юборинг. Мўйсафид тенгдошларим, Сизлар нима дейсизлар?

ЯНА БИР ТАЪЗИМ БИЛАН **САКСОН ОТА.**

ФУТБОЛ

ПЕШҚАДАМ МАҒЛУБИЯТИ

Олдинги турда Олмаотанинг «Қайрат» командаси Харьковда «Металлист» футболчилари билан учрашиб мағлубиятга учради. Ўйин тугашига ўн беш минут қолганда қозоқ футболчилари дарвозаларидан битта тўп ўтказиб юборишди. Бу ягона тўп олмаоталикларни доғда қолдирди. Мағлубиятга учраган қозоқ футболчилари ўттиз ўйиндан қирқ икки очко тўплашиб, ҳамон пешқадамлик қилишмоқда.

Иккинчи ўринда бораётган Львовнинг «Карпат» футболчилари ўз майдонларида Куйбишевнинг «Крылья Советов» спортчиларини қабул қилишди. Шиддатли ўтган бу ўйин 1:1 ҳисобида тугади. Бу учрашувни дурранг қилган львовликлар «Қайрат» командаси билан бир хил очко тўплашди. Лекин олмаоталиклардан битта кўп ўйнашган.

Днепропетровскнинг «Днепр» командаси кетма-кет тўртинчи маротаба ғалабани қўлга киритиб, пешқадамларга яқинлашиб боряпти. Днепропетровскликлар ўз майдонларида Москванинг «Локомотив» футболчиларини қабул қилишди. «Днепр» футболчиларининг темирйўлчилар дарвозасига урган уч тўпига москваликлар фақат бир тўп билан жавоб қайтаришди. Бу мағлубият темир йўлчиларнинг аҳволини янада танглаштирди.

Тбилисининг темирйўлчилари эса ўз мухлисларини яна хушнуд этишди. Грузинлар ўз майдонида Хабаровскнинг АСК спортчиларини қабул қилишиб, йирик ҳисоб билан (3:0) ютишди.

Киевнинг армиячилари ўз майдонида Қозоннинг «Рубин» спортчиларини қабул қилишиб, ютқазиб қўйишди. Рубинликларни ўйиннинг биринчи ярмида майдон эгалари дарвозасига киритган ягона тўпи меҳмонларга ғалаба олиб келди.

Ленинграднинг «Динамо» командаси охирги учрашувларда бир неча ғалабаларни қўлга киритиб, мухлисларини хушнуд этишмоқда. «Динамо» футболчилари Ригада «Даугава» командаси билан ўйнаб, 2:1 ҳисобида ютишди. Шуниси қизиқки, ленинградликлар майдон эгаларига 1:0 ҳисобида ютқазиб туриб ўйиннинг охирида иккита тўп уришиб, ғалаба қозонишди.

Бир хил—2:0 ҳисобида Кишиневнинг «Молдава» футболчилари, Ивановонинг «Текстильщик» командасини, Краснодарнинг «Кубань» спортчилари эса Қарағанданинг «Шахтёр» футболчиларини мағлубиятга учратишди.

Душанбадаги бўлиб ўтган «Помир» ва Фрунзенинг «Олға» футболчиларнинг ўйини 2:1 ҳисобида майдон эгалари фойдасига ҳал бўлди.

Вильнюснинг «Жальгирис» ва Свердловнинг «Уралмаш» командалари ўртасидаги учрашувда 3:2 ҳисоб билан свердловликлар ютишди.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—15|IX да **Лайли ва Мажнун**, 16|IX да **Дон Жуан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—15|IXда **Мария Стюарт**, 16|IX да **Шоҳ Эдип.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—**Совет Иттифоқи ва Болгария цирки усталарининг томошалари.** ЎРГАТИЛГАН АРСЛОНЛАРНИНГ КАТТА АТТРАКЦИОНИ. **Ўргатувчи—РСФСР да хизмат кўрсатган артист** ВЛАДИМИР БОРИСОВ (Томошалар кеч соат 8 да бошланади). Шанба кунлари: кундуз соат 3, кеч 8 да; якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 ва 8 да томошалар кўрсатилади).

КИНО

15 СЕНТЯБРДА

ҚИШКИ БИНОДА

Резидентнинг тақдири—«СПУТНИК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кеч 9 да).

Винетту апачлар йўлбошчиси—«ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Отамнинг сафари—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Графиня Коссель—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Асунта, бехато от—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ва 10 да бошланади).

Резидентнинг тақдири—«ФЕСТИВАЛЬ».

Отамнинг сафари—«ХИВА».

Мазандарон шери—ТЕЛЬМАН номли.

16 СЕНТЯБРДА

ҚИШКИ БИНОДА

Резидентнинг тақдири—«СПУТНИК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кеч 9 да).

Винетту апачлар йўлбошчиси—«ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Отамнинг сафари—КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Графиня Коссель—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Асунта, бехато от—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ва 10 да бошланади)

Резидентнинг тақдири—«ФЕСТИВАЛЬ».

Отамнинг сафари—«ХИВА».

Малика—ТЕЛЬМАН номли.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

25, 26, 27 СЕНТЯБРЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА

ИККИ МАРТА ҚИЗИЛБАЙРОҚЛИ ВА ҚИЗИЛ ЮЛДУЗ ОРДЕНЛИ А. В. АЛЕКСАНДРОВ НОМИДАГИ

СОВЕТ АРМИЯСИ АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва бош дирижёри — **СССР халқ артисти, Давлат мукофотининг лауреати**

Борис АЛЕКСАНДРОВ

Олдиндан билет сотиш кассаси ҳар куни эрталаб соат 10 дан кундуз 7 гача очиқ.

Концерт тугашига ҳамма маршрутдаги шаҳар транспорти берилади.

Справка учун телефонлар: 44-61-54, 44-50-12.

«ЧАЙКА» КИНОТЕАТРИДА

17 СЕНТЯБРДАН БОШЛАБ

рангли, кенг форматли бадиий фильм

«ПАРАД-АЛЛЕ»

НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ

«МАРКАЗИЙ ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР СТУДИЯСИ» **маҳсулоти.**

Сеанслар: кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч 6, 8, 9.40 минутда бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

2-ТРАМВАЙ ДЕПОСИ

трамвай ҳайдовчилари тайёрлайдиган курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати—4 ой.

Ўқувчиларга ойига 60 сўм стипендия берилади ва улар шаҳардаги трамвай ва троллейбусларда бепул юрадилар. Шунингдек депо трамвай ускуналарини пневматик, электрик ва механик тузатиш бўйича слесарлар, контролёр-кондукторлар, темирчилар, трамвай вагонларини тозаловчи фаррошларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетарский кўчаси, 4 уй, аҳолини ишга жойлаштириш бюроси ва район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

ТОШКЕНТ ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИГА

(Навоий кўчаси, 28 уй, телефон № 44-34-34)

Тошкент шаҳридаги станцияда телефонистка бўлиб ишлаш учун 8—10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 16 ва ундан катта ёшдаги қизлар

ҚЕРАК

Станцияда шу касбга ўқитиш учун курслар мавжуд. Меҳнат ҳақи—ишбай-мукофотли.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетарский кўчаси, 4 уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

---

24 сентябрь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлимларининг бирлашган илмий совет кенгаши (Куйбишев кўчаси, 20 уй)да техника фанлари доктори илмий даражасини олиш учун тақдим қилинган

Л. М. Розенблюмнинг: «Вертикаль шпинделли пахта терувчи машина» деган темадаги

ДОКЛАДИ МУҲОКАМА ҚИЛИНАДИ

Доклад билан академиянинг кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1 уй)да танишиш мумкин.

---

24 сентябрь кундуз соат 2 да В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг химия фанлари бўйича илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, химия факультети, кутубхона зали)да химия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

К. М. Рахимова: «Ўзбекистон бентонитларининг сиртқи хоссаларини полиэлектролитлар таъсирида ўзгариши» деган темада;

Э. А. Мирзабоев: «Диацетилен диэфирларининг синтези ва айрим хоссаларини текшириш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан университет кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4 уй)да танишиш мумкин.

ТЕЛЕВИЗОР

14 СЕНТЯБРЬ

ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси. **18.30** Болалар учун ўзбек тилида. «Қувноқ минутлар» **Рус тилида: 19.00** «Ахборот» информацион программаси. **19.15** «Биринчи йўл». Телевизион бадиий фильм. **19.40** Шеърият мухлисларига. Усмон НОСИР. **20.10** Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида: 20.20** «Ахборот» информацион программаси. **20.35** КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари — ҳаётга! Қишлоқ хўжалик фильмлари телевизион фестивали. **21.00** Рубоб тароналари. **21.40** Халқ контроли экрани. **22.15** «Дворянлар уяси». Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 18.00 Болалар учун. «Биз Спасскданмиз». Фильм-концерт. **18.30** «Турнахон». Бадиий фильм. **19.55** Кўрсатувлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.05** Янгиликлар. **20.15** Рангли телевидение. «Янги кун тонги». Телевизион музикали фильм. **21.00** Янгиликлар. **21.05** «Пионерия» телевизион агентлиги. **21.30** Актуал иқтисодий проблемалар. **22.00** Рангли телевидение «Рэро» Давлат эстрада оркестрининг концерти. **22.30** «Ҳар бир километрда». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 6-серияси. **23.30** «Вақт» информацион программаси. **24.00** А. Пушкин. «Мис отлиқ». **00.25** Енгил атлетика бўйича СССР шахсий биринчилиги мусобақалари. Минскдан олиб кўрсатилади. **01.15** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

18.00 Экран — болаларга. **18.55** Янгиликлар. **19.10** Сенинг номинг комсомол бўлса. **19.35** «Асосий айб». Бадиий фильм. **20.50** Оқшом эртаклари **21.00** Автоинспекция кундалигидан. **21.20** Концерт. **22.00** Янгиликлар. **22.15** «Баҳористон». Тележурнал.

15 СЕНТЯБРЬ

СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.20 Янгиликлар. **16.25** Москва кундузги кўрсатувларининг охири.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида: 18.30** «Ахборот» информацион программаси. **18.45** «Съезддан — съездгача». «Ўзбексельмаш» заводидан репортаж. **19.15** Кино ҳақида суҳбат. **20.20** Кўрсатувлар программаси. Ўзбек тилида: **20.30** «Ахборот» информацион программаси. **20.45** «Пропагандист» программаси. **21.15** «Диёр мадҳи шоирлар назмида». Адабий кўрсатув. **21.35** КПСС XXIV съезди шарафига. Пахта терими кундалиги **21.55** Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси эстрада оркестри ҳамда солистларининг концерти. **22.35** Янгиликлар. **22.40** «Биринчи курьер». Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 18.00 Болалар учун. «Биз ҳам Спасскдан бўламиз». Фильм-концерт. **18.30** «Китоб безаги усталари». **18.50** Ҳужжатли фильм. **19.00** «Икковлон декабрда». Фильм-опера. **19.35** «Зангори экран». Телефильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.05** Янгиликлар. **20.15** Рангли телевидение. «Келинг, танишайлик!». Телефильм. **21.00** Янгиликлар. **21.05** «Ихтирочи» телевизион клуби. **21.30** «Волжанка» рақс ансамблининг концерти. **22.25** «Ҳар бир километрда». Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 7-серияси. **23.30** «Вақт» информацион программаси. **24.00** А. Островский. «Камбағаллик айб эмас». Телевизион спектакль. **01.40** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 Дўстларимиз эстрадаси. **20.40** «Мусаварат». Кинофильм. **Рус тилида: 21.00** «Писляру куйлайди». Фильм-концерт. **21.20** «Покиза қалб эгаси» Телеспектакль.

Тошкент оқшоми 4 бет. 14 СЕНТЯБРЬ, 1970 й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22 партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими—33-28-95 эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР 3105. Р. 14645